GEMEENTE EEMNES

Nota van beantwoording zienswijzen omgevingsvisie Eemnes

4 december 2025

Inleiding

De gemeenteraad van Eemnes heeft op 30 juni 2025 besloten de ontwerp omgevingsvisie Eemnes ter inzage te leggen. Het college heeft de ontwerp omgevingsvisie op 16 juli 2025 ter inzage gelegd via https://officielebekendmakingen.nl/gmb-2025-314016.html. Tot en met 14 september is iedereen in de gelegenheid gesteld tot het indienen van een zienswijze. Dit is tevens bekend gemaakt via het lokale nieuwsblad De Rotonde en de gemeentelijke website.

Daarnaast heeft de raadscommissie Ruimte van de gemeente Eemnes op 2 juni 2025 de concept ontwerp omgevingsvisie Eemnes besproken. Tijdens deze behandeling hebben diverse commissieleden vragen gesteld en/of hun zienswijze op de concept ontwerp omgevingsvisie naar voren gebracht.

We zijn blij met alle ontvangen inbreng van onze inwoners en andere betrokkenen. Elke reactie heeft ons aangezet tot het opnieuw overwegen van de gewenste inhoud van onze omgevingsvisie. Dit heeft geleid tot aanpassingen in de omgevingsvisie. Deze nota stelt belanghebbenden in de gelegenheid om kennis te nemen van alle ingebrachte reacties op de ontwerp omgevingsvisie, de beantwoording ervan en de daaruit resulterende aanpassingen voor de definitieve omgevingsvisie Eemnes.

Aanpak en Leeswijzer

De ingebrachte zienswijzen zijn soms enigszins samengevat of ingekort. Daardoor kan het zijn dat de formulering van de zinnen iets anders is dan in de oorspronkelijke zienswijze, maar de kern en inhoud blijft gelijk. De zienswijzen worden per onderdeel beantwoord. Het overzicht bevat ook de inbreng vanuit de leden van de commissie Ruimte van 2 juni 2025 en bevat ook de overige wijzigingen, zoals het aanpassen van spellingsfouten en het verduidelijken van enkele zinnen.

Aan het einde van dit document zijn alle aanpassingen die worden aangebracht in de tekst of de verbeeldingen (waaronder de omgevingsvisiekaart) samengevat weergegeven. Wanneer een zienswijze of inbreng leidt tot een aanpassing van de omgevingsvisie wordt dit aangegeven met '**Aanpassing:**' en vervolgens wordt met het doorhalen (bijvoorbeeld: ~~akker~~) van tekst aangegeven wat wordt verwijderd, en wordt met onderstrepen van tekst aangegeven wat wordt toegevoegd. Wanneer in deze nota wordt verwezen naar een paginanummer in de omgevingsvisie, dan wordt verwezen naar de paginanummering in de ontwerp omgevingsvisie Eemnes, zoals opgenomen in de pdf-versie in boekvorm en met foto-illustraties en o.a. in te zien op: https://eemnes.edataloket.eu.

Beantwoording zienswijzen

Er zijn zienswijzen ontvangen van:

1. Indiener A: Twee inwoners
2. Indiener B: Inwoner
3. Indiener C: Inwoner
4. Indiener D: Cumela
5. Indiener E: Vitens – WAAG
6. Indiener F: GGD regio Utrecht en GGD Gooi en Vechtstreek
7. Indiener G: Waterschap Vallei en Veluwe
8. Indiener H: Provincie Utrecht
9. Indiener I: Veiligheidsregio Utrecht
10. Indiener J: Inwoner
11. Inbreng vanuit leden van de raadscommissie Ruimte Eemnes op 2 juni 2025.
12. Overige aanpassingen

1. Indiener A: Twee inwoners

	Zienswijze	*Gemeentelijke reactie*
1.1	Bezwaar tegen **bebouwing van de locaties 5B, 6A en 6B (de Groene Buffer)** uit het woningbouwlocatieonderzoek. Op pagina 37 van de omgevingsvisie staat "*We zetten in op de ontwikkeling van kleinschalige woningbouw op de uit het woningbouwlocatieonderzoek voortgekomen locaties*." Dit is dus een open deur voor de eigenaren / aannemer / ontwikkelaar van de percelen 5A, 6A en 6B om een bouwplan in te dienen. Wij zijn tegen het eventueel bebouwen van deze locaties en wij verzoeken u om deze tekst te heroverwegen.	In 2024 en 2025 heeft de gemeente een woningbouwlocatieonderzoek uitgevoerd. Daarin zijn locaties in Eemnes in kaart gebracht waar eventueel woningen kunnen worden gebouwd. De gemeente heeft hierin met 'een open blik' gekeken naar mogelijk kansrijke plekken. Per locatie is in het onderzoek het ruimtelijk beleid van de gemeente, de provinciale omgevingsverordening en het ruimtelijke potentieel tegen het licht gehouden. Er zijn vervolgens diverse locaties als mogelijk kansrijk aangeduid, wat duidelijk maakt dat er voor Eemnes kansen en mogelijkheden zijn voor kleinschalige inbreiding. Of en in hoeverre deze locaties geschikt zijn zal uit verdere verkenningen moeten blijken. Dit betekent dus niet dat op al de in dit onderzoek naar voren gebrachte en als kansrijk bestempelde locaties er daadwerkelijk kan of gaat worden gebouwd. En andere locaties zijn daarmee niet op voorhand definitief uitgesloten. Voor het goedkeuren van woningbouwplannen zijn de ontwikkelprincipes zoals opgenomen in hoofdstuk 5.2 van de omgevingsvisie van toepassing. Dit is nu onvoldoende duidelijk in de tekst. We passen de tekst daarom aan. De toepassing van de ontwikkelprincipes blijft altijd maatwerk waarbij gemeentelijke medewerking steeds per initiatief wordt bepaald en steeds meerdere belangen moeten worden afgewogen. Dit gaan we in de tekst verduidelijken. We vinden het belangrijk dat bij toekomstige woningbouw er een groene buffer (een kleine groene ruimte) is tussen het historische bebouwingslint Wakkerendijk/Meentweg en woningbouw ten

		westen daarvan. Dit voegen we in paragraaf 3.2 en 5.2 toe aan de omgevingsvisie. In Eemnes zijn binnen bestaand stedelijk gebied en direct daarop aansluitende locaties geen engen en akkers die nadrukkelijk moeten worden behouden, zoals bijvoorbeeld in Laren wel het geval is. Het is voor Eemnes daarmee niet zinvol om de engen en akkers expliciet te benoemen in de ontwikkelprincipes in paragraaf 5.2 als te behouden kwalitatief en waardevol groen. De in paragraaf 5.2 genoemde ontwikkelprincipes zijn van toepassing op inbreiding en splitsing van kavels en woningen binnen bestaand stedelijk gebied en direct daarop aansluitende locaties. Dit passen we daarom in paragraaf 5.2 aan in de tekst door 'engen en akkers' weg te halen uit de tekst. **Aanpassing:** In paragraaf 4.1 (p.37) passen we de tekst als volgt aan: "Er zijn in het dorp op kleine schaal mogelijkheden voor woningbouw op inbreidings- en transformatielocaties. We zetten in op de ontwikkeling van kleinschalige woningbouw ~~op de uit het woningbouwlocatieonderzoek voortgekomen locaties.~~ binnen bestaand stedelijk gebied en direct daarop aansluitende locaties. Mogelijke inbreiding moet voldoende passend zijn op de locatie en in de omgeving. We hanteren daarbij de ontwikkelprincipes zoals opgenomen in paragraaf 5.2. Deze gaan onder andere over behoud van waardevol groen, de beeldkwaliteit en de verkeerssituatie. De toepassing ervan blijft altijd maatwerk." **Aanpassing:** In paragraaf 5.2 (p.60) passen we een zin als volgt aan: "Deze ontwikkelprincipes gebruiken we bij de uitwerking en weging van initiatieven. Het blijft altijd maatwerk waarbij gemeentelijke medewerking steeds per initiatief wordt bepaald en steeds meerdere belangen moeten worden afgewogen."

		Aanpassing: In paragraaf 3.2 (p.27) voegen we aan de derde bullit toe: “Kenmerken van het dorpse en groene karakter die we willen behouden en waar mogelijk versterken: • De verweving van groen in het dorp: er is een duidelijke groenstructuur met veel grote bomen en plantsoenen waar ruimte is voor spelen en ontmoeten en er zijn groene buffers tussen het historische bebouwingslint Wakkerendijk/Meentweg en woningbouw ten westen daarvan.” **Aanpassing:** In paragraaf 5.2 (p.58) passen we een bullit als volgt aan: • “Behoud en waar mogelijk versterking van het groene straatbeeld en behoud van zoveel mogelijk kwalitatief en waardevol groen zoals waardevolle bomen, parken, ~~engen, akkers,~~ een vorm van een groene buffer en andere bijzondere groene plekken.”

2. Indiener B: Inwoner

	Zienswijze	***Gemeentelijke reactie***
2.1	Op de kaart op pagina 4 omgevingsvisie wordt gemist: De **NNN** (NatuurNetwerkNederland) gebieden die tussen A27 en de westgrens van Eemnes liggen, o.a. de Lieberg. Graag ook duidelijker naar refereren in de tekst.	Het gebied tussen de A27 en westgrens Eemnes staat in de omgevingsvisie aangeduid als: ‘buitengebied type 2: gemengde randzone’. Dit gebied heeft een gemengder en dynamischer karakter dan de andere buitengebieden. Binnen dit gebied zijn (kleinere) gebieden aanwezig die vanuit de provincie zijn aangewezen en begrensd als NNN (Natuur Netwerk Nederland). Deze aanwijzing met bijbehorende regels borgen zij via de Omgevingsverordening provincie Utrecht. Dit is ook voor ons als gemeente een belangrijk uitgangspunt. Het is niet nodig en niet wenselijk om dit detailniveau

		te verwerken in de omgevingsvisiekaart: deze kaart en indeling geeft op een hoog abstractieniveau aan wat de belangrijkste gemeentelijke ruimtelijke keuzes zijn voor behoud en ontwikkeling. De omgevingsvisie geeft in de tekst aan dat we in buitengebied type 2 inzetten op de ontwikkeling tot aantrekkelijk en levendig groen buitengebied met een wat hogere dynamiek. En dat hier onder andere ook ruimte is voor natuur.
2.2	Op de **kaart** op pagina 4 omgevingsvisie wordt gemist: Het **Stiltegebied** (vanwege allerlei consequenties voor toekomstige ontwikkelingen). Op de **kaart** op pagina 4 omgevingsvisie wordt gemist: Het **Weidevogelkerngebied**, waarbinnen boeren subsidie voor weidevogelbeheer kunnen ontvangen; ook dit gebied heeft consequenties voor toekomstige ontwikkelingen.	In buitengebied type 3 is een weidevogelkerngebied en een stiltegebied aanwezig. Beide zijn door de provincie Utrecht aangewezen en begrensd in de provinciale Omgevingsverordening. Dit is ook voor ons als gemeente een belangrijk uitgangspunt. Dit gaan we in de tekst van de omgevingsvisie verduidelijken. Het is niet nodig en ook niet wenselijk om dit door de provincie aangewezen gebied over te nemen in de kaart van de omgevingsvisie Eemnes. **Aanpassing:** In paragraaf 5.4 (p.65) voegen we een zin toe: “Hier is de primaire functie landbouw die zich in een duurzame en natuurinclusieve richting ontwikkelt met agrarisch natuur als belangrijke nevenfunctie. Een groot deel van de polder is door de provincie aangewezen als weidevogelkerngebied en/of stiltegebied. Agrariërs zijn cruciaal voor behoud van het landschap en de weidevogelreservaten.”
2.3	In de **tekst** zou ook wat duidelijker gerefereerd kunnen worden aan het **Stiltegebied**. Vermeld bijvoorbeeld op blz. 33 dat Eemnes ook aan de randen van het Stiltegebied zorg dient te dragen voor de rust in het Stiltegebied door zorgvuldig om te springen met bedrijvigheid en evenementen e.d. (Dus niet te veel evenementen en ook geen luidruchtige bedrijven of horeca vlakbij het Stiltegebied. Het Eemnesser Stiltegebied is niet alleen voor Eemnes, maar ook voor de Regio van belang. Rust wordt steeds waardevoller.)	In de omgevingsvisie bepalen we onze strategische ambities en doelen voor de leefomgeving. Op p.33 hebben we opgenomen dat een belangrijk kenmerk van het open polderlandschap is, wat we willen behouden en waar mogelijk versterken: “*De rust en stilte van de polder, als belangrijke kwaliteit in de drukke maatschappij.*” In hoofdstuk 5.4 gaan we dat nog wat sterker benadrukken tezamen met ons streven naar behoud van openheid, zicht en kenmerkende agrarische bebouwing.

		Aanpassing: In paragraaf 5.4 (p.64) voegen we een bullet toe onder: "We streven naar: • Behoud van openheid, zicht, kenmerkende agrarische bebouwing en rust in de open landbouwpolder." De door u benoemde aandachtspunten zijn daarbij van belang. Deze aandachtspunten nemen we mee in de uitwerking van de omgevingsvisie via omgevingsprogramma's, omgevingsplan, concrete projecten en uitvoeringsmaatregelen. Ze zijn te specifiek voor in de omgevingsvisie.
2.4	In de tekst graag duidelijker refereren naar: Het **succes van de weidevogels** in de Reservaten van Natuurmonumenten is groot door het agrarisch natuurbeheer bij de boeren van Collectief Eemland, maar ook het omgekeerde is het geval. Toch is het gebied nog niet echt robuust genoeg en zou Eemnes kunnen proberen te bevorderen dat nog meer agrariërs aan weidevogelbeheer deelnemen. Ook kan mogelijk i.s.m. de provincie worden geprobeerd ongewenste ontwikkelingen te bemoeilijken. Bijvoorbeeld verkoop van land aan boeren die niet mee willen doen aan agrarisch natuurbeheer. Ook zijn weidevogels en paarden een lastige combinatie, evenals bv weidevogels en het kweken van bouwmaterialen zoals lisdodde.	In de omgevingsvisie bepalen we onze strategische ambities en doelen voor de leefomgeving. In paragraaf 3.5 hebben we opgenomen dat een belangrijk kenmerk van het open polderlandschap is (wat we willen behouden en waar mogelijk versterken): "De aanwezigheid van weidevogels. Daar zijn we trots op en willen we behouden." In paragraaf 5.4 geven we aan: "We streven naar: Behoud en versterken van de polder als uniek en zeer waardevol gebied voor weidevogels." … "Agrariërs zijn cruciaal voor behoud van het landschap en de weidevogelreservaten. We stimuleren hen om deze rol te versterken." De door u benoemde aandachtspunten spelen daarbij een rol. Deze aandachtspunten nemen we mee in de uitwerking van de omgevingsvisie.
2.5	Ik mis onze officiële **Aardkundig Monumenten**, te weten de waaien langs Meentdijk en Zomerdijk. Ze zijn beschermd en o.a. Natuurmonumenten heeft als taak het geheel van kronkelende dijken met oude dijkdoorbraken (de waaien) te beheren. Dit maakt de polder van Eemnes nog waardevoller.	In paragraaf 3.1 van de omgevingsvisie (derde bullet) staan de waaien benoemd als belangrijk kenmerk van de oorsprong en cultuurhistorie die we willen behouden en waar mogelijk versterken.
2.6	Pagina 48: **windmolens** zijn niet alleen verstorend voor het open polderlandschap maar ook heel erg verstorend voor weidevogels èn voor de vogels van N2000 gebied Eemmeer.	In paragraaf 3.5 van de omgevingsvisie ('aantrekkelijk buitengebied') geven we aan dat we de aanwezigheid en het behoud van weidevogels zien als een belangrijk kenmerk van het open

	(SOVON heeft in 2021 in opdracht van de provincies een rapport over de gevoeligheid van vogels voor windmolens uitgebracht. Grote stukken van het Eemmeer en de Eemnesser polder zijn in dit rapport knalrood getekend i.v.m. gevaar voor verstoring van vogels. Het "gevaar" betreft meer dan dat vogels geraakt kunnen worden.)	polderlandschap die we willen behouden en waar mogelijk versterken. In 2024 hebben we als gemeente met een burgerforum het traject van Participatieve Waarde Evaluatie doorlopen voor het maken van keuzes voor het opwekken van meer schone energie om klimaatverandering tegen te gaan. Het advies van het burgerforum is om de volgende voorkeursvolgorde aan te houden voor energieopwekking: 1. zon op daken/boven parkeerplaatsen; 2. zon op veld; 3 windturbines. Ten aanzien van windturbines geeft het burgerforum haar advies op basis van twee kernwaarden: 1. bescherm het open en dorpse karakter van Eemnes en 2. bescherm de natuurwaarden van het weidevogelgebied. Deze uitkomst en onderbouwing voegen we in de omgevingsvisie op hoofdlijnen toe en passen de tekst hierop enigszins aan. **Aanpassing:** In paragraaf 4.5 (p.48) passen we de tekst als volgt aan: "De energietransitie is een opgave die op zowel gemeentelijk als regionaal niveau wordt vormgegeven. In 2024 heeft de gemeente een traject met een burgerforum doorlopen om de toekomst van schone energie te bepalen. De uitkomst hiervan is dat we binnen onze gemeente inzetten op zonne-energie. Voor duurzame energie zetten we in op zonne-energie op daken van woningen, bedrijven, stallen, publieke gebouwen, boven parkeerplaatsen en in twee zoekgebieden voor zonnevelden bij knooppunt A27-A1. Ook kijken we in regionaal verband naar de mogelijkheden voor zonne-energie langs snelwegen. We vinden het belangrijk dat inwoners mee kunnen delen in de opbrengsten van energieprojecten. Windmolens vinden we niet wenselijk in verband met behoud van het karakteristieke open polderlandschap en het beschermen van natuurwaarden van het weidevogelgebied."

2.7	Pagina 64: aan **recreatie op het Eemnesser deel van het Eemmeer** moet Eemnes niet willen meewerken want dat is geheel N2000 vogelgebied. Recreatievaart ten zuiden van eiland de Dode Hond is daarmee niet te verenigen. (Dit geldt ook vóór het Blaricummer deel van het Eemmeer. Meer drukte bij de Dode Hond is niet wenselijk voor de vogels, zeker niet voor de grondbroeders op de eilandjes en de watervogels die in de zomer rust nodig hebben om te ruien.)	Het Eemmeer is door het Rijk aangewezen als Natura 2000-gebied. In paragraaf 5.4, p.64, geven we aan dat we ons in samenwerking met andere gemeenten rondom de randmeren blijven inzetten om een goede balans te vinden tussen het ruimte bieden aan zowel de mens als de natuur op het Eemmeer. We bieden mogelijkheden voor (veilige) recreatie, maar werken ook (mee) aan de bescherming van de natuur en de watersystemen in het gebied. Op sommige locaties staan we recreatie toe, terwijl we op andere locaties juist ruimte geven aan de natuur en geen recreatie toestaan. We houden hierbij ook rekening met aangewezen natuurgebieden/ vogelgebieden. De recreatie die is toegestaan op het Eemmeer is extensief (= nauwelijks of geen invloed hebbend op de omgeving) en kleinschalig.
2.8	**Houtrook**: kan de Raad misschien overwegen om dit niet alleen te ontmoedigen, maar ook te gaan verbieden bij bepaalde omstandigheden zoals code rood van de Stookwijzer, in navolging van Amersfoort. Er zijn mogelijkheden voor het opnemen hiervan in de Omgevingsvisie. Regels voor houtstook vanuit woningen, tuinen en vreugdevuren | Informatiepunt Leefomgeving	Overlast door houtstook is een complex onderwerp. We zijn ons als gemeente bewust dat houtstook schadelijk is voor de gezondheid en ook overlast kan veroorzaken. Helaas ontbreken duidelijke landelijke normen en regels, waardoor de gemeente niet handhavend kan optreden tegen rookoverlast. Ook kan de gemeente houtkachels niet verbieden. De huidige tekst in de omgevingsvisie in paragraaf 4.6 sluit aan op uw zienswijze: “Als gemeente blijven we op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen op dit gebied en onderzoeken we of in de toekomst een stookverbod bij code rood van de Stookwijzer mogelijk en gewenst is.” De gemeente focust zich op communicatie en bewustwording over houtstook. In de berichten over houtstook richt de gemeente zich vooral op de overlast die dit kan veroorzaken en de gezondheidseffecten die er optreden; we verwijzen mensen door naar de Stookwijzer en we adviseren mensen om niet tijdens code

		rood te stoken en elkaar daar ook op aan te spreken. Ook worden er stooktips gegeven. Sommige gemeenten koppelen een stookverbod aan code rood van de Stookwijzer. Op dit moment is dit voor de gemeente niet uitvoerbaar, onder andere vanwege onvoldoende personeel voor handhaving. Daarnaast moet er bewezen worden dat op een bepaald moment gestookt wordt/werd, wat erg lastig te achterhalen is. Dit maakt handhaving erg moeilijk. De gemeente houdt de landelijke ontwikkelingen in de gaten.

3. Indiener C: Inwoner

	Zienswijze	***Gemeentelijke reactie***
3.1	Er wordt in de omgevingsvisie vermeld dat op **inbreidingslokaties** meerlaagse bouw gerealiseerd kan gaan worden. Er staat: **“Kleinschalige inbreiding en transformatie** Er zijn in het dorp op kleine schaal mogelijkheden voor woningbouw op inbreidings- en transformatielocaties. We zetten in op de ontwikkeling van kleinschalige woningbouw op de uit het woningbouwlocatieonderzoek voortgekomen locaties. We staan ook open voor meerlaags bouwen als dat op de locatie passend is. Goed voorbeeld daarvan is het project Hinkstapsprong. Dergelijke inbreiding vindt gecontroleerd plaats om de eventuele gevolgen voor het dorp te kunnen blijven overzien.” M.i. wordt hier te makkelijk voorbij gegaan aan de ruimtelijke impact hiervan in bestaande woonwijken. De locaties De Hilt en Hink Stap Sprong zijn hiervan de voorbeelden. De overigens mooie gebouwen, zijn te hoog voor de directe omgeving met veel negatieve	Bij elke woningbouwontwikkeling wordt op zorgvuldige wijze gekeken naar de stedenbouwkundige inpassing. Recent zijn dat de bouwplannen van De Hilt en de Hink Stap Sprong, waarbij ook meerlaagse appartementenbouw (4 lagen) heeft plaatsgevonden. We zien dit als een efficiënte en passende oplossing is voor de enorme ruimtelijke opgave waar we voor staan. Er is behoefte aan een grote diversiteit aan woningtypen voor verschillende doelgroepen, waaronder appartementen en gelijkvloerse woningen. Wij zijn van mening dat, mede gelet op de behoefte aan appartementen en gelijkvloerse woningen, dit de beeldkwaliteit verbeterd. In 2024 en 2025 heeft de gemeente een woningbouwlocatieonderzoek uitgevoerd. Daarin zijn locaties in Eemnes in kaart gebracht waar eventueel woningen kunnen worden gebouwd. De gemeente heeft hierin met ‘een open blik’ gekeken naar mogelijk kansrijke plekken. Per locatie is in het onderzoek het

	gevolgen voor privacy van direct omwonenden, de groene beleving wordt aangetast die juist zo sterk is in de oudere woonwijken in Eemnes en daarmee tevens een negatieve invloed hebben op de natuurlijke omgeving. Zoals al eerder uitvoerig met de gemeente besproken is het opvallend en een kostbaar bezit voor Eemnes, hoeveel flora en fauna er leeft in deze oude wijken. Waarom deze afweging wordt gemaakt is mij niet duidelijk als er een geheel gebied aan noord- en zuidzijde (met enkel weilanden met Engels raaigras) van Eemnes nog ontwikkeld kan worden waarin e.e.a. stedenbouwkundig veel beter ingepast kan worden. Zie ook paragraaf 4.5 "Goed groen is cruciaal voor een aantrekkelijke, karakteristieke, klimaatbestendige, biodiverse en gezonde leefomgeving".	ruimtelijk beleid van de gemeente, de provinciale omgevingsverordening en het ruimtelijke potentieel tegen het licht gehouden. Er zijn vervolgens diverse locaties als mogelijk kansrijk aangeduid, wat duidelijk maakt dat er voor Eemnes kansen en mogelijkheden zijn voor kleinschalige inbreiding. Of en in hoeverre deze locaties geschikt zijn zal uit verdere verkenningen moeten blijken. Dit betekent dus niet dat op al de in dit onderzoek naar voren gebrachte en als kansrijk bestempelde locaties er daadwerkelijk kan of gaat worden gebouwd. En andere locaties zijn daarmee niet op voorhand definitief uitgesloten. Aanvullend wordt er niet alleen gekeken naar inbreiding- en transformatielocaties. Er wordt na voltooiing van Zuidpolder Zuid en Ocriet ook gekeken naar de noordzijde van Eemnes voor woningbouwontwikkeling. Voor het goedkeuren van woningbouwplannen zijn de ontwikkelprincipes zoals opgenomen in paragraaf 5.2 van de omgevingsvisie van toepassing. Dit is nu onvoldoende duidelijk in de tekst. We passen de tekst daarom aan. De toepassing van de ontwikkelprincipes blijft altijd maatwerk waarbij gemeentelijke medewerking steeds per initiatief wordt bepaald en steeds meerdere belangen moeten worden afgewogen. Dit gaan we in de tekst verduidelijken. **Aanpassing:** In paragraaf 4.1 (p.37) passen we de tekst als volgt aan: “Er zijn in het dorp op kleine schaal mogelijkheden voor woningbouw op inbreidings- en transformatielocaties. We zetten in op de ontwikkeling van kleinschalige woningbouw ~~op de uit het woningbouwlocatieonderzoek voortgekomen locaties.~~ binnen bestaand stedelijk gebied en direct daarop aansluitende locaties. Mogelijke inbreiding moet voldoende passend zijn op de locatie en in de omgeving. We hanteren daarbij de ontwikkelprincipes zoals

		opgenomen in paragraaf 5.2. Deze gaan onder andere over behoud van waardevol groen, de beeldkwaliteit en de verkeerssituatie. De toepassing ervan blijft altijd maatwerk.” **Aanpassing:** In paragraaf 5.2 (p.60) passen we een zin als volgt aan: “Deze ontwikkelprincipes gebruiken we bij de uitwerking en weging van initiatieven. Het blijft altijd maatwerk waarbij gemeentelijke medewerking steeds per initiatief wordt bepaald en steeds meerdere belangen moeten worden afgewogen.”

4. Indiener D: Cumela

	Zienswijze	***Gemeentelijke reactie***
4.1	Wij vragen u om mogelijkheden te creëren om bestaande **bedrijfslocaties van cumelabedrijven in het buitengebied** te kunnen ontwikkelen alsook te kunnen uitbreiden, alsmede nieuwvestiging mogelijk te maken om uitvoering te kunnen geven aan de in de omgevingsvisie vermelde ambities. Onderbouwing: In deze zienswijze vragen de (lid-)bedrijven erkenning voor hun bestaansrecht en passende omgevingswaarden, zodat zij hun werkzaamheden kunnen uitvoeren. Zij benadrukken hun verantwoordelijkheid voor het behoud en beheer van de openbare ruimte, lokale circulaire economie en duurzaamheid. De bedrijven spelen al een belangrijke rol bij de aanleg, het behoud en de versterking van natuur, landschap en openbaar groen, en dragen bij aan de duurzame ontwikkeling van Eemnes en haar woonwijken. Daarnaast zijn zij verantwoordelijk voor het agrarisch beheer en de productie op de omliggende landbouwgronden. Hun inbreng	Eemnes onderscheidt zich door haar prachtige open en weidse polder. Van oudsher beheren agrarische ondernemers hier het landschap. We vinden het belangrijk dat het unieke polderlandschap behouden blijft. De agrariërs en terreinbeherende organisaties zijn van groot belang voor het behouden en onderhouden van de buitengebieden. Belangrijke waarden van ons buitengebied die we daarbij willen behouden zijn openheid, zichtlijnen, kenmerkende agrarische bebouwing en rust. We streven naar een moderne agrarische sector waarbij boeren een belangrijke rol hebben in natuurbeheer en onderhoud van het landschap. We willen de landbouwondernemers ondersteunen in de ontwikkeling naar een duurzame natuurinclusieve landbouw zoals in het Handelingsperspectief Buitengebied Regio Amersfoort is afgesproken. In de omgevingsvisie benoemen we daarom dat we het belangrijk vinden dat er voor agrarische ondernemers ruimte is en blijft om te ondernemen met nieuwe verdienmodellen en in balans met de omgeving. Het

	en participatie zijn essentieel voor de realisatie van de gemeentelijke ambities. Definitie cumelabedrijf: bedrijf dat geheel of in overwegende mate gericht is op het leveren van goederen en diensten in het landelijk gebied, aan agrarische bedrijven, niet-agrarische bedrijven en overheden, waaronder begrepen dienstverlening ten behoeve van landbouw, grondverzet, groenbeheer, natuur, bosbouw, cultuurtechniek en infra, waarbij gebruik wordt gemaakt van (landbouw-)voertuigen, motorrijtuigen met beperkte snelheid, werktuigen (graafmachines / shovels) en transportmaterieel, met inbegrip van een strategische werkvoorraad aan hulp-, bouw-, grond- of reststoffen (circulariteit).	voortbestaan van bestaande ondersteunende bedrijvigheid (zoals een loonbedrijf) is daarbij ook van belang. De doelen en ambities uit de omgevingsvisie worden in het omgevingsplan Eemnes vertaald naar concrete regels voor de fysieke leefomgeving en toegestane activiteiten en ontwikkelingen. In het huidige omgevingsplan zijn de bestaande ondersteunende bedrijven in de polder toegestaan en willen we ook hen mogelijkheden bieden tot het economisch verantwoord kunnen voortzetten van hun bedrijf. Vanwege de wens tot behoud van de open polder en zichtlijnen, kenmerkende agrarische bebouwing en rust, bieden we geen ruimte aan nieuwvestiging van bedrijvigheid dat niet aansluit bij het groene, agrarische karakter van de polder.
4.2	Wij verzoeken u om bij de aanleg, verandering of onderhoud van alle **ontsluitingswegen** rekening te houden met het materieel van cumelabedrijven. Onderbouwing: Cumelabedrijven in de gemeente Eemnes zijn gevestigd in de bebouwde kom op daartoe gevestigde bedrijfslocaties. Van belang hierbij, is dat er een goede bereikbaarheid is van de bedrijfslocaties voor groot materieel. Ook dienen de plaatsen waar werk uitgevoerd wordt goed bereikbaar te zijn. Ontsluitingswegen in en rondom de gehele stad dienen daarom goed bruikbaar te zijn voor het materieel van onze leden. Het materieel bestaat onder andere uit (landbouw-)voertuigen, motorrijtuigen met beperkte snelheid, werktuigen (graafmachines / shovels) en transportmaterieel.	De routing van landbouwverkeer in oost-westelijke richting door het dorp is en blijft een punt van aandacht. Dit hebben we in paragraaf 4.3 (p.42) opgenomen.
4.3	Wij verzoeken u om bij de bedrijfslocaties van cumelabedrijven voldoende **(buiten)opslagmogelijkheden** toe te staan en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie.	Het toewerken naar een circulaire economie vraagt om voldoende mogelijkheden voor bedrijven om te innoveren en aan te passen. Dit

	Onderbouwing: Cumela Nederland neemt verantwoordelijkheid voor thema's als landbouwverkeer, milieueffecten, natuur, biodiversiteit, energie, duurzaamheid en circulariteit. Deze sluiten aan bij de gemeentelijke visie. De cumelasector kan een belangrijke bijdrage leveren aan de transitie naar een circulaire economie, waarbij uitdagingen liggen in het optimaliseren van energie en grondstoffen, ketensamenwerking, het sluiten van kringlopen en het ontwikkelen van nieuwe productieprocessen en verdienmodellen. Het hoogwaardig hergebruik van afval- en reststromen staat centraal, mede gestimuleerd door het rijksbrede programma 'Nederland circulair in 2040'. Dit programma beoogt een economie waarin grondstoffen, waaronder groenafvalstromen, efficiënt en optimaal worden hergebruikt. Ook de biobased economy leidt tot een herwaardering van organische reststromen als grondstof voor hoogwaardige producten. Cumelabedrijven en opdrachtgevers kijken inmiddels anders naar reststromen, zoals groenafval en grond uit natuurgebieden, en zien deze niet langer als afval, maar als potentiële grondstoffen. Voor de uitvoering van een circulaire economie is voldoende (buiten)opslag noodzakelijk.	in relatie met andere ambities voor bijvoorbeeld het buitengebied en gezondheid en veiligheid. Zie verder onze reactie onder zienswijze nummer 4.1.
4.4	Wij verzoeken u om bij de bedrijfslocatie van cumelabedrijven voldoende mogelijkheden te creëren om **energie op te wekken en op te slaan** en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie. Onderbouwing: Cumelabedrijven oriënteren en investeren steeds vaker in de productie en opslag van duurzame energie. Zonnepanelen komen reeds op menig cumelabedrijf voor. Er zijn cumelabedrijven die de komende jaren de zelf opgewekte elektrische energie willen opslaan in een energiehub. Door te investeren in energieopslagsystemen kunnen cumelabedrijven zelf voorzien in hun energiebehoefte, bijvoorbeeld door overdag	In hoofdstuk vijf, paragraaf 'balans in het buitengebied' geven we aan dat we onder de voorwaarden van behoud van de openheid, zicht, kenmerkende agrarische bebouwing en rust, openstaan voor aanvullende bedrijfstakken als verbreding van het boerenbedrijf met nieuwe verdienmodellen. Ter illustratie hebben we in de omgevingsvisie (in paragraaf 5.4) voor de open landbouwpolder (type 3) enkele mogelijkheden opgenomen, die wel nog altijd een eigen lokale afweging moeten krijgen, waaronder: "De opwek van duurzame energie (denk aan zonnepanelen op daken, energieopslag of groen gas uit mest). Zonnevelden zijn niet wenselijk in verband met het unieke open landschap."

	opgewekte energie tijdelijk op te slaan en in de nachtperiode elektrisch materieel mee op te laden. Ook de productie van waterstof is voor sommige cumelabedrijven een gerede optie in combinatie met een windmolen en/of zonnepanelen.	Ook windmolens vinden we niet wenselijk in verband met behoud van het karakteristieke polderlandschap. Deze doelen en ambities uit de omgevingsvisie worden in het omgevingsplan vertaald naar concrete regels voor de fysieke leefomgeving en toegestane activiteiten en ontwikkelingen.

5. Indiener E: Vitens – WAAG

	Zienswijze	***Gemeentelijke reactie***
5.1	Wij verzoeken de gemeente Eemnes rekening te houden met de **drinkwateropgave bij ruimtelijke ontwikkelingen**. Dit verzoek is tweeledig. Ten eerste ten behoeve van de drinkwaterveiligheid en instandhouding van het drinkwaternetwerk in de gemeente Eemnes, en als tweede de opgave die Vitens heeft om de toekomstige drinkwatervoorziening in de regio veilig te stellen (de opgave zoals gedefinieerd voor project WAAG: Water Aanvoer en Aanvulling in het Gooi; een project van de drie drinkwaterbedrijven: Vitens, PWN en Waternet). We verzoeken u de zin die is opgenomen in de ontwerp omgevingsvisies van de gemeente Blaricum en Laren over te nemen. Zie paragraaf 4.5 - flexibel en betrouwbaar watersysteem, alinea 4. ‘’Bij ruimtelijke ontwikkelingen houden we rekening met de eventueel toekomstig benodigde voorzieningen voor drinkwater’’. <u>Onderbouwing:</u> De zienswijze sluit aan bij de aandacht die de gemeente heeft voor actieve samenwerking met nutsbedrijven en andere partners. In deze fase van het project WAAG hebben wij nog geen voorkeursalternatief, waardoor het nog niet duidelijk is of de Randmeren als bron voor drinkwaterproductie gebruikt gaan worden. Indien de randmeren als bron gekozen wordt moeten er	De gemeente Eemnes hecht grote waarde aan een toekomstbestendige drinkwatervoorziening. We gaan dit in de tekst duidelijker naar voren brengen door de voorgestelde zin toe te voegen. We geven hiermee een duidelijkere invulling van onze wettelijke zorgplicht om bij de uitoefening van onze gemeentelijke bevoegdheden het drinkwaterbelang te laten meewegen en daarmee een bijdrage te leveren aan het veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening. Op het moment dat er meer duidelijk is over de beoogde transportroutes en/of beoogde drinkwaterproductielocaties vanuit project WAAG, gaan wij graag met u in gesprek om te bepalen of een concretisering in de omgevingsvisie en/of een wijziging van het omgevingsplan in de toekomst wenselijk is. **Aanpassing:** In paragraaf 4.5 (p.47) voegen we een zin toe: “We zetten ons samen met partners in voor een duurzame drinkwaterproductie en het structureel verhogen van de waterkwaliteit door bijvoorbeeld natuurvriendelijke oevers en aandacht voor het rioleringssy~~s~~steem. <u>Bij ruimtelijke ontwikkelingen houden we rekening met de eventueel toekomstig benodigde voorzieningen voor drinkwater</u>.”

	leidingen van de Randmeren naar Laarderhoogt gerealiseerd worden. Bij dit scenario zijn specifiek de zone aan weerszijden van de A27, knoopunt A27/A1, en de zone Gooyergracht Noord kansrijke gebieden voor de aanleg van drinkwatertransportleidingen. Op het moment dat er meer duidelijk is over de transportroutes en/of drinkwaterproductielocatie, gaan wij graag met u in gesprek om te bepalen of een wijziging in de omgevingsvisie en/of omgevingsplan nodig wordt geacht.	
5.2	Daarnaast zien wij kansen om de duurzaamheidsopgave van de gemeente Eemnes te combineren met de drinkwateropgave. In de aanduiding voor het zoekgebied van zonneweiden in uw omgevingsvisie herkennen wij de brede provinciale opgave voor duurzame energiebronnen. Wij zien kansen om de energieopgave te combineren met de drinkwateropgave. Denk hierbij aan de mogelijkheden voor het benutten van aquathermie. Wij vragen u rekening te houden in de omgevingsvisie op het geschikte abstractieniveau om ruimte te bieden aan de drinkwateropgave. <u>Onderbouwing:</u> Bovenstaand verzoek draagt bij aan diverse doelstellingen zoals benoemd in het concept omgevingsvisie: • **Mogelijkheden voor zonne-energie (paragraaf 4.5):** De randzone langs de A1/A27 biedt mogelijkheden voor tracés voor leidingen voor drinkwater. Hiermee kan een koppeling worden gemaakt met de aanleg van andere lijninfrastructuur en het plaatsen van zonnepanelen. Door beide opgaven te combineren wordt efficiënt omgegaan met de ruimte. • **Route naar aardgasvrij (paragraaf 4.5):** De toekomstige drinkwatervoorziening die wordt ontworpen binnen project WAAG heeft een aquathermie potentie (warmteoverschot) om maximaal 11.000 woningen van warmte te voorzien. De drinkwaterbedrijven zien kansen om een koppeling	Wij gaan graag met u in gesprek over kansen die u mogelijk ziet voor een koppeling tussen de drinkwateropgave en de energie/warmteopgave, zoals het mogelijk benutten van aquathermie en het efficiënt omgaan met ruimte, en het uitwerken en realiseren van doelen en ambities in onze omgevingsvisie.

	met de warmtevraag te maken en samen de mogelijkheden hiervoor te verkennen.	

6. Indiener F: GGD regio Utrecht en GGD Gooi en Vechtstreek

	Zienswijze	***Gemeentelijke reactie***
6.1	**Rookvrije omgeving toevoegen:** Roken is een hoge oorzaak van sterfte en ziekte1. De fysieke en sociale omgeving spelen een belangrijke rol in tabakspreventie door te beschermen tegen meeroken en tegelijkertijd uit te dragen dat de norm rookvrij is. Zien roken, doet roken. Daarom adviseert de GGD om rookvrij-beleid ook op te nemen in de omgevingsvisie. Dit zou kunnen worden toegevoegd onder 4.2 Ontmoeten en bewegen (in de 1e alinea en in de alinea over 'activerende openbare ruimte') en/of onder 'Gezonde en veilige leefomgeving' (4.6). Hierbij reiken we u een tekstsuggestie aan, voor p. 38. 4.2. Ontmoeten en bewegen: • 1e alinea aanvullen met 'gezond': *We stimuleren een gezonde levensstijl, zorgen voor goede én gezonde voorzieningen om te sporten en bewegen …..* • Tekst om (gedeeltelijk of compleet) in te voegen op pagina 38: *We richten ons op het rookvrij maken van plekken in de fysieke leefomgeving waar kinderen, jongeren en kwetsbare groepen komen. Denk aan schoolomgevingen, speeltuinen, sportvelden en terrassen. Ook zetten we in op het beperken van peukenafval in de openbare ruimte en natuur. Roken en meeroken tasten niet alleen de gezondheid aan, maar hebben ook een negatieve impact op de leefomgeving. Peuken zijn een*	Goede voorzieningen zijn o.a. ook gezonde voorzieningen. Het toevoegen van 'én gezond' is daarmee naar onze mening dubbelop. We voegen de ambitie tot rookvrij maken van plekken toe aan de omgevingsvisie. Hoe we dit doen, werken we o.a. uit in een Preventie- en Handhavingsplan. Dit leidt tot onderstaande aanpassing. **Aanpassing:** In paragraaf 4.2 (p.39) passen we de kop als volgt aan: "Activerende en gezonde openbare ruimte". **Aanpassing:** In paragraaf 4.2 (p.39) voegen we de volgende tekst toe: "We zetten ons in voor het zoveel mogelijk rookvrij maken van plekken waar kinderen, jongeren en kwetsbare groepen samenkomen. Dit beschermt de gezondheid van onze inwoners."

	van de meest gevonden vormen van zwerfafval en bevatten schadelijke stoffen die in de bodem en het water terechtkomen. Ook kunnen peuken natuurbranden veroorzaken. Door rookvrije plekken te creëren maken we roken minder zichtbaar en aantrekkelijk voor kinderen, beschermen we hen tegen schadelijke voorbeelden en dragen we bij aan een schonere, veiligere openbare ruimte.	
6.2	'**Gezonde voedingskeuzes gemakkelijker maken**' in de omgevingsvisie van Blaricum en Eemnes toevoegen: Naast roken is ongezonde voeding en overgewicht een van de grote gezondheidsrisico's voor nu en de toekomst. Het percentage Nederlanders met overgewicht zal naar verwachting verder toenemen tot 64% in 2050. De fysieke leefomgeving kan gezond gedrag en het maken van gezonde keuzes bevorderen. Bijvoorbeeld door te sturen op vestigingsbeleid en reclamebeleid kan de gemeente gezonde voedselkeuzes faciliteren. In de voorliggende omgevingsvisie van Laren zijn hier enkele verwijzingen naar, bijvoorbeeld onder de alinea 'Activerende openbare ruimte' (p.39) "*We vinden gezonde voedingskeuzes belangrijk en stimuleren een zo gezond mogelijk horeca-aanbod. Fastfood restaurants staan we niet toe.*" Dit geeft de gemeente mogelijkheden om gezonde keuzes gemakkelijker te maken. We adviseren om deze gehele zin ook op te nemen in de visie van Blaricum en Eemnes. Indien er tijd en ruimte is zou de hele alinea die nu 'activerende openbare ruimte' heet, verrijkt kunnen worden met gezondheid (gezonde omgeving rondom scholen, sportlokaties). Dat kan door de kop aan te passen naar 'gezonde keuzes en gezond gedrag gemakkelijker maken' waarin dan zowel bewegen, als rookvrij en gezonde (voedsel)keuzes verwerkt kunnen worden.	We voegen een vergelijkbare tekst op strategisch niveau als volgt toe aan de omgevingsvisie: **Aanpassing:** In paragraaf 4.2 (p.39) voegen we toe: "<u>We vinden gezonde voedingskeuzes belangrijk en stimuleren een gezond horeca-aanbod en een gezond aanbod bij onze sportverenigingen. We staan afwijzend tegenover het vestigen van fastfood restaurants.</u>" De GGD refereert in deze zienswijze naar de zin 'Fastfood restaurants staan we niet toe' zoals deze in de ontwerp omgevingsvisie van Laren staat opgenomen. Of iets wel of niet is toegestaan wordt echter vooral bepaald in regels en voorschriften zoals in het omgevingsplan. We nemen daarom de zin 'Fastfood restaurants staan we niet toe' niet over in onze omgevingsvisie, en kiezen voor de zin: 'We staan afwijzend tegenover het vestigen van fastfood restaurants'. Wij hebben daarnaast van de gemeente Laren vernomen dat zij om deze zelfde reden voornemens is om de zin in haar definitieve omgevingsvisie aan te passen naar: 'We staan afwijzend tegenover het vestigen van fastfood restaurants'.

6.3	**Van ambities naar concrete maatregelen** De overkoepelde ambitie op gezondheid is prijzenswaardig. Zo is het op pagina 20 omschreven als: "*We streven naar een leefomgeving die bijdraagt aan ontmoeting en gezamenlijke activiteiten en het maken van gezonde keuzes, en alle generaties beschermt tegen ongezonde invloeden van buitenaf (o.a. luchtkwaliteit, geluid, veiligheid). We wegen de gezondheid van alle generaties mee in de inrichting van de omgeving. Bij elke nieuwe ontwikkeling staat de vraag centraal: Hoe kan het plan bijdragen aan het (ver)binden van generaties in een gezonde omgeving*". De uitwerking naar concrete en meetbare adviezen zijn beperkt terug te vinden. Gezien de aard van een omgevingsvisie kan dit een politieke keuze zijn. Veel gemeenten in het land geven in hun omgevingsvisie wel aan tenminste te streven naar de **WHO advieswaarden voor luchtkwaliteit en geluid**. Bij een overkoepelende ambitie als bovenstaande lijkt het stellen van een dergelijk minimaal beschermingsniveau wel passend. En voor nieuw te bouwen woningen zou de minimum-ambitie een slag hoger moeten liggen, door te kiezen voor gezonde locaties waarbij rekening wordt gehouden met **voldoende afstand** tot drukke (snel)wegen om blootstelling aan geluid en luchtverontreiniging te verminderen, in combinatie met een **verbod op rookkanalen** en **hittebestendig**-bestendig bouwen. De gemeenten staan voor een uitdaging om de gestelde ambities op het domein gezondheid en gezonde leefomgeving daadwerkelijk te integreren in de beleidsdomeinen binnen én buiten het sociale domein. Bijvoorbeeld de koppeling van woningbouwambities met gezondheidsambities in het hierboven genoemde voorbeeld over nieuwbouwlocaties. Dat vraagt continue alertheid van ambtenaren, college en raadsleden over mogelijke impact voor	De gemeente Eemnes streeft naar een gezonde leefomgeving. Wij zien de opgave ook om gezondheid en ruimtelijke ontwikkeling directer te koppelen, ook in de uitvoering. Dit is een uitdaging, bijvoorbeeld vanwege de ligging dichtbij de A27. In de omgevingsvisie staan onze strategische ambities en doelen hiervoor, waaronder dat we meedoen aan de landelijke ambitie om door schonere lucht in 2030 50% gezondheidswinst te boeken ten opzichte van 2016. We voegen daar in de omgevingsvisie aan toe dat we in samenwerking met andere gemeenten ernaar streven om te voldoen aan landelijke normen voor luchtkwaliteit. De uitwerking van hoe de gemeente streeft naar een gezonde en veilige leefomgeving vindt plaats in omgevingsprogramma's en het omgevingsplan. Het instrument 'monitoring en evaluatie', zoals beschreven in paragraaf 6.6, is hierbij ook van belang. In paragraaf 6.2 van de omgevingsvisie geven we aan dat we samen met partners willen zorgen voor een veilige en gezonde leefomgeving. En dat we graag onze partners, waaronder de GGD, betrekken bij de uitwerking naar omgevingsprogramma's en het omgevingsplan. In paragraaf 6.2 van de omgevingsvisie gaan we nadrukkelijker opnemen dat we daarbij ook aandacht hebben voor het stellen van adequate regels en normen voor diverse milieu aspecten. Daarbij vragen vooral luchtkwaliteit, verkeersgeluid en omgevingsveiligheid om extra aandacht. Een aspect daarvan is bijvoorbeeld ook dat we in, een later stadium, gaan verkennen hoe we in regelgeving willen omgaan met rookkanalen bij nieuwbouw. We zetten ons daarnaast in om het bewustzijn over luchtkwaliteit te vergroten.

	gezondheid van voorliggende keuzes in het ruimtelijk domein én structurele borging. Om de eigen ambities te verwezenlijken én gezien de gezondheidsopgaven en de wettelijke mogelijkheden binnen de Omgevingswet, adviseert de GGD om concrete, meetbare kaders en specifieke maatregelen in het sociale en fysieke domein die bijdragen aan het beschermen en bevorderen van gezondheid te ontwikkelen. Dit kan in omgevingsplannen en programma's. Dit vraagt sterke samenwerking tussen het sociale en fysieke domein.	We hebben het Convenant Toekomstbestendig bouwen ondertekend, dat o.a. uitgaat van geen primair fossiel energiegebruik. In een later stadium gaan we daarom verkennen hoe we willen omgaan met rookkanalen bij nieuwbouw. In paragraaf 6.2 van de omgevingsvisie gaan we ook nadrukkelijker opnemen dat we bij de uitwerking naar omgevingsprogramma's en omgevingsplan ook aandacht hebben voor het voorkomen en beperken van risico's voor de duurzame en veilige instandhouding van het drinkwaterleidingnet. **Aanpassing:** In paragraaf 4.6 (p.50) voegen we een zin toe: "We zijn aangesloten bij het Schone Luchtakkoord. Daarmee doen we mee aan de landelijke ambitie om door schonere lucht in 2030 50% gezondheidswinst te boeken ten opzichte van 2016. In samenwerking met andere gemeenten streven we ernaar om te voldoen aan landelijke normen voor luchtkwaliteit." **Aanpassing:** In paragraaf 6.2 (p.68) voegen we de volgende tekst toe: "Specifieke aandacht hebben we voor onze verantwoordelijkheid om samen met partners te zorgen voor een gezonde en veilige leefomgeving. Dat betekent onder andere het zoveel mogelijk voorkomen en beperken van veiligheidsrisico's, het bestrijden van rampen en crises en het vergroten van de zelfredzaamheid van onze bevolking in tijden van crisis. Het betekent ook het voorkomen en beperken van risico's voor een veilig drinkwaterleidingnet, en het stellen en aanscherpen van regels en normen voor milieu aspecten (lucht, geluid, trillingen, geur, licht, bodem en omgevingsveiligheid). We nemen dit op in ons beleid. Dit doen we samen met onze partners. ~~Samen met onze partners zorgen we voor borging hiervan in ons beleid.~~"

7. Indiener G: Waterschap Vallei en Veluwe

	Zienswijze	*Gemeentelijke reactie*
7.1	Na het bestuderen van het concept van de Omgevingsvisie, stellen wij vast dat de input van het waterschap goed is verwerkt in de ontwerp-omgevingsvisie. Wij zijn van mening dat de visie een weloverwogen samenhang weergeeft voor de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen binnen de gemeente Eemnes. Het waterbelang heeft daarin een solide plek gekregen die past bij het abstractieniveau van een Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie vormt daarnaast een goede basis voor de verdere voortzetting van samenwerking tussen het Waterschap Vallei en Veluwe en de Gemeente Eemnes. Wij blijven graag betrokken bij het verder concretiseren van de doelstellingen en willen met deze zienswijze de oproep versterken om continu met elkaar in gesprek te blijven. Samen kunnen we zorgen voor een duurzame en toekomstbestendige leefomgeving.	Wij kijken uit naar het continueren van een goede samenwerking met onder andere Waterschap Vallei en Veluwe voor het realiseren van onze doelen en ambities.

8. Indiener H: Provincie Utrecht

	Zienswijze	*Gemeentelijke reactie*
8.1	**Wonen en werken** Aan de noordzijde van de kern Eemnes is een onderzoeksgebied opgenomen ten behoeve van eventuele woningbouw. Deze locatie maakt nog geen deel uit van het Provinciaal Programma Wonen en Werken (PPWW). Voor een verkennend onderzoek is dat geen beletsel. Vooruitlopend daarop hebt u al wel deze locatie, in kleinere omvang, aangeboden voor de z.g. snelkooksessie als voorbereiding op opname in het PPWW. Wat betreft de behoefte aan woningen is de visie nog niet duidelijk. De lokale	In de omgevingsvisie geven we aan dat we het belangrijk vinden dat Eemnessers in ons dorp kunnen blijven wonen met voldoende woonmogelijkheden voor alle generaties en alle (kwetsbare) groepen. En dat we woningbouwontwikkeling willen doen in een continu maar bescheiden tempo om de sociale samenhang te behouden. Dat betekent niet dat we enkel alleen bouwen voor onze eigen bevolking. Na het nog eens goed nalezen van de tekst in onze omgevingsvisie doen we de volgende aanpassing.

	woningbehoefte is wel benoemd, maar deze wordt niet cijfermatig onderbouwd. Ook gaat de visie ervan uit dat het bouwen aan de noordzijde uitsluitend voor de eigen behoefte zal zijn. In het vervolg zal bezien moeten worden hoe dit zich verhoudt tot de regionale woningbouwbehoeften. Tot slot kan nog bezien worden of er een combinatie met huisvesting van met doelgroepen (bijvoorbeeld asielopvang) mogelijk is.	**Aanpassing**: In paragraaf 4.1 (p.37) passen we een zin aan: “In Zuidpolder Zuid worden woningen gebouwd ~~voor~~ met als belangrijk doel het huisvesten van onze eigen groeiende bevolking. Ontwikkeling van Ocriet bij Eembrugge (conform de gebiedsvisie transformatie aan de Eem) voorziet in de algemene woonbehoefte met een nadruk op het bevorderen van de doorstroming op de woningmarkt in Eemnes en Baarn.” In de omgevingsvisie hebben we een onderzoeksgebied hebben opgenomen aan de noordzijde van Eemnes ten behoeve van eventuele woningbouw. U geeft aan dat we dat deze nog geen deel uitmaakt van het PPWW. De omgevingsvisie heeft een looptijd tot 2040. Binnen deze termijn verwachten wij dat Eemnes noord tot ontwikkeling kan komen. De verkenning voor woningbouw aan de noordzijde van ons dorp volgt op een later moment, als uitwerking van de omgevingsvisie. We zien wel al mogelijkheden voor woningbouw op kortere termijn, in kleinere omvang, zoals recent bij u aangeboden voor een z.g. snelkooksessie. U geeft ook aan dat u een cijfermatige onderbouwing mist in de omgevingsvisie voor de woningbehoefte. De omgevingsvisie zien wij niet als de geschikte plek voor het cijfermatig onderbouwen van al onze doelen en ambities, omdat wij de omgevingsvisie graag duidelijk, overzichtelijk en behapbaar houden. Hieronder gaan we er wel nader op in en kunnen dit indien gewenst nader toelichten. De *'Woonvisie met zorg component 2024 - 2028”* geeft aan dat er in Eemnes onvoldoende passend aanbod is voor senioren (nabij de voorzieningen), starters, alleenstaanden en gezinnen. Er is daarnaast een toenemend tekort aan betaalbare huur- en koopwoningen waardoor woningzoekenden met een modaal of lager inkomen moeilijk een woning kunnen vinden. Hierdoor trekken jonge Eemnessers weg uit het dorp of

		blijven relatief lang thuis wonen. Ouderen kunnen niet doorstromen naar een voor hen passende woning en alleenstaanden zoeken noodgedwongen buiten hun sociale netwerk woonruimte. Met de uitbreiding van Zuidpolder (looptijd 2026 - 2034), enkele kleine woningbouwprojecten in de kern Eemnes en Ocriet (looptijd n.t.b.) wordt een deel van de behoefte ingevuld. Omdat de vraag groter is dan het aanbod is ook voor de periode na deze projecten ruimte voor woningbouw noodzakelijk. De Noordpolder Te Veen is hiervoor de aangewezen locatie die we nader gaan onderzoeken. Op dit moment gaan de meeste onderzoeken en woondeals nog over de bouwambities en woonbehoeftes tot 2030. Er is, zeker op lokaal niveau, nog weinig concreet onderzoek gedaan naar de woningbehoefte ná 2030. Wel is de veronderstelling verdedigbaar dat (gelet op demografische ontwikkeling) de woningbehoefte ook na 2030 blijft stijgen. Dat laten een aantal recente onderzoeken ook zien. Zoals het onlangs gepubliceerde *Woningbehoefte en woningtekort onderzoek prov. Utrecht Companen (2025-2040).* Die laat een woningbouwbehoefte zien van +13.960 woningen in de regio Amersfoort vanaf 2031 – 2040. In de huidige Woondeal regio Amersfoort draagt Eemnes met 2% bij aan de opgave. Uitgaande van eenzelfde bijdrage voor de woningbouwbehoefte van +13.960 voor 2031-2040 zou met een 2% bijdrage Eemnes ca. 280 woningen moeten bijbouwen. Naast de eigen behoefte biedt Eemnes met de verdere ontwikkeling van de Noordbuurt kansen om de woningbehoefte en –druk in de buurgemeenten Laren en Blaricum op te vangen. Uit gegevens blijkt dat Eemnes die rol op dit moment ook al vervult. Circa 25% van de woningen die in Eemnes de afgelopen jaren in verkoop zijn gebracht worden toegewezen aan inwoners uit Laren en Blaricum. Zij hebben veelal een economisch of maatschappelijke binding met Eemnes. Zo levert Eemnes meer dan Laren en Blaricum woonruimte voor hun ingezetenen, waar na de plannen voor de komende jaren (tot 2030) geen grote ontwikkellocaties zijn. Hoe groot de opgave voor

		Eemnes is of kan zijn is niet exact duidelijk. Als de huidige toewijzing aan kopers uit Laren en Blaricum (ca. 25%) als referentie wordt genomen kan Eemnes zo'n 70 kopers uit deze gemeente huisvesten. In de praktijk zijn er veel meer woningenzoekenden uit deze dorpen die graag in Eemnes willen wonen. Voorgaande laat zien dat er na 2030 nog steeds een grote opgave ligt in de regio. Eemnes is een aantrekkelijke en kansrijke gemeente voor Eemnessers, voor woningzoekenden uit de regio Amersfoort maar ook voor mensen uit Laren en Blaricum en daarbuiten. Eemnes kan met de ontwikkeling van de Noordpolder Te Veen een bijdrage leveren voor de betaalbaarheidsopgave en specifieke doelgroepen zoals ouderen, alleenstaanden en starters.
8.2	**Milieu en gezonde leefomgeving** De aandacht voor dit thema is verwoord in hoofdstuk 4.6 Gezonde en veilige leefomgeving. In dit hoofdstuk komt een groot aantal onderwerpen aan de orde. Wat echter mist is een meer concrete koppeling met de verschillende onderwerpen en doelen in de visie. Dit is ook al geconstateerd in de conceptfase van de visie. Wij zien het als een gemiste kans dat de doelen voor een gezonde leefomgeving niet concreet gekoppeld worden aan de uitwerkingsagenda in hoofdstuk 6. In de reactie op het concept is aangeraden om de verwijzingen naar de WHO-normen nog niet na te streven. Er is in overweging gegeven om de EU-normen voor 2030 na te streven, als zijnde meer realistisch en haalbaar. Wij constateren dat de WHO-normen niet meer genoemd worden. Echter is daar geen relatie met bijvoorbeeld de EU-normen voor in de plaats gekomen. Daarmee krijgt het streven een vrijblijvend karakter en verdwijnt de samenhang	De gemeente Eemnes streeft naar een gezonde leefomgeving. Wij zien de opgave ook om gezondheid en ruimtelijke ontwikkeling directer te koppelen, ook in de uitvoering. Dit is een uitdaging, bijvoorbeeld vanwege de ligging dichtbij de A27. In de omgevingsvisie staan onze strategische ambities en doelen hiervoor, waaronder dat we meedoen aan de landelijke ambitie om door schonere lucht in 2030 50% gezondheidswinst te boeken ten opzichte van 2016. We voegen daar in de omgevingsvisie aan toe dat we in samenwerking met andere gemeenten ernaar streven om te voldoen aan landelijke normen voor luchtkwaliteit. De uitwerking van hoe de gemeente streeft naar een gezonde en veilige leefomgeving vindt plaats in omgevingsprogramma's en het omgevingsplan. Het instrument 'monitoring en evaluatie', zoals beschreven in paragraaf 6.6, is hierbij ook van belang. In paragraaf 6.2 van de omgevingsvisie geven we aan dat we samen met onze partners willen zorgen voor een veilige en gezonde leefomgeving. En dat we graag onze partners betrekken bij de uitwerking naar

	met de doelen op andere (nationale en Europese) schaalniveaus. Wij geven u in overweging om een streven op te nemen naar haalbare en realistische doelen, zoals bijvoorbeeld de EU-normen.	omgevingsprogramma's en het omgevingsplan. In paragraaf 6.2 van de omgevingsvisie gaan we nadrukkelijker opnemen dat we daarbij ook aandacht hebben voor het stellen van adequate regels en normen voor diverse milieu aspecten. **Aanpassing:** In paragraaf 4.6 (p.50) voegen we een zin toe: "We zijn aangesloten bij het Schone Luchtakkoord. Daarmee doen we mee aan de landelijke ambitie om door schonere lucht in 2030 50% gezondheidswinst te boeken ten opzichte van 2016. In samenwerking met andere gemeenten streven we ernaar om te voldoen aan landelijke normen voor luchtkwaliteit." **Aanpassing:** In paragraaf 6.2 (p.68) voegen we de volgende tekst toe: "Specifieke aandacht hebben we voor onze verantwoordelijkheid om samen met partners te zorgen voor een gezonde en veilige leefomgeving. Dat betekent onder andere het zoveel mogelijk voorkomen en beperken van veiligheidsrisico's, het bestrijden van rampen en crises en het vergroten van de zelfredzaamheid van onze bevolking in tijden van crisis. Het betekent ook het voorkomen en beperken van risico's voor een veilig drinkwaterleidingnet, en het stellen en aanscherpen van regels en normen voor milieu aspecten (lucht, geluid, trillingen, geur, licht, bodem en omgevingsveiligheid). We nemen dit op in ons beleid. Dit doen we samen met onze partners. ~~Samen met onze partners zorgen we voor borging hiervan in ons beleid.~~"
8.3	**Energie** In hoofdstuk 4.5 Duurzaam voor volgende generaties gaat u onder meer in op het opwekken van hernieuwbare energie. Daarbij kiest u voor zon als energiebron. In dezelfde alinea gaat u slechts kort in op de mogelijkheden van wind. Namelijk dat u die bij voorbaat uitsluit vanwege het open polderlandschap. Gezien het belang van voldoende bronnen bij de energietransitie is dit wel een erg summiere	We herkennen dat er een grote opgave ligt voor het vormgeven van de energietransitie. In 2024 hebben we als gemeente met een burgerforum het traject van Participatieve Waarde Evaluatie doorlopen voor het maken van keuzes voor het opwekken van meer schone energie om klimaatverandering tegen te gaan. Het advies van het burgerforum is om de volgende voorkeursvolgorde aan te houden voor energieopwekking: 1. zon op daken/boven parkeerplaatsen; 2. zon op veld; 3 windturbines. Ten aanzien van windturbines geeft het burgerforum haar advies op basis

	belangenafweging. Ook lijkt dit niet geheel consequent met het bieden van ruimte voor andere functies in datzelfde polderlandschap. Ons college constateert dat er nog een stevige resterende opgave ligt voor de RES-regio. Ook vanwege de (toenemende) netcongestie en de opgave na 2030 is de keuze om wind bij voorbaat volledig af te schrijven onverstandig. Wij dringen er sterk op aan om de diversiteit van bronnen voor deze opgave open te houden zodat deze waar mogelijk benut kunnen worden en er afwegingsruimte blijft in het vervolgproces.	van twee kernwaarden: 1. bescherm het open en dorpse karakter van Eemnes en 2. bescherm de natuurwaarden van het weidevogelgebied. Deze uitkomst en onderbouwing voegen we in de omgevingsvisie op hoofdlijnen toe en passen de tekst hierop enigszins aan. Via opwekking van zonne-energie op daken, in zoekgebied zonnevelden en mogelijk langs snelwegen zet gemeente Eemnes zich nadrukkelijk in voor het opwekken van hernieuwbare energie. Om ons unieke buitengebied op lange termijn aantrekkelijk en gezond te houden, zetten we in op verbetering van de balans tussen natuur-, belevings- en gebruikswaarden van het landschap met de agrariërs als spil. De nadruk ligt op behoud van het polderlandschap met de stilte, openheid, weidevogels en wandel- en fietsroutes als belangrijke kenmerken. Het buitengebied type 2 ‘gemengde kernrandzone’ heeft daarbij een gemengder en dynamischer karakter dan de andere buitengebieden. In paragraaf 5.4 van de omgevingsvisie geven we hier nadere invulling aan. **Aanpassing:** In paragraaf 4.5 (p.48) passen we de tekst als volgt aan: “De energietransitie is een opgave die op zowel gemeentelijk als regionaal niveau wordt vormgegeven. In 2024 heeft de gemeente een traject met een burgerforum doorlopen om de toekomst van schone energie te bepalen. De uitkomst hiervan is dat we binnen onze gemeente inzetten op zonne-energie. Voor duurzame energie zetten we in op zonne-energie op daken van woningen, bedrijven, stallen, publieke gebouwen, boven parkeerplaatsen en in twee zoekgebieden voor zonnevelden bij knooppunt A27-A1. Ook kijken we in regionaal verband naar de mogelijkheden voor zonne-energie langs snelwegen. We vinden het belangrijk dat inwoners mee kunnen delen in de opbrengsten van energieprojecten. Windmolens vinden we niet wenselijk in verband met behoud van het karakteristieke open polderlandschap en het beschermen van natuurwaarden van het weidevogelgebied.”

8.4	**Mobiliteit** Op dit onderwerp willen we een opmerking maken die van belang is voor de uitvoering van het plan voor fietsroutes. De benamingen van routes wijken af van de benamingen die de provincie hanteert. De visie maakt voor de fiets verschil tussen regionale doorfietsroutes en lokale routes. Wat nu in de visie als lokale routes wordt aangemerkt is vanuit de provincie aangemerkt als onderdeel van het regionaal netwerk. Het lijkt mij goed als de netwerken met elkaar overeenkomen. De afstemming om dat te bereiken kan buiten dit visietraject om doen. Het kan er bijvoorbeeld toe leiden dat vanuit de provincie het regionaal netwerk gaan afstemmen op deze visie.	De omgevingsvisie bevat onze strategische doelen en ambities voor onder andere het stimuleren van (veilig) fietsen. We realiseren regionale en lokale hoofdfietsroutes om bijvoorbeeld woon-werkverkeer, school- en familiebezoek op de fiets te stimuleren. Deze zijn daarmee utilitair gericht. In de omgevingsvisies van Eemnes (en ook van Blaricum en Laren) kiezen wij voor het consequent gebruiken van de termen ‘regionale hoofdfietsroutes’ en ‘lokale hoofdfietsroutes’. De concretere uitwerking van doelen en ambities in de omgevingsvisie vindt plaats in bijvoorbeeld de verkeersvisie en in concrete uitvoeringsprojecten en maatregelen. In die uitwerking kan de in de omgevingsvisie aangeduide hoofdfietsroutes worden vertaald naar concrete inrichtingsmaatregelen (waar nodig) en kan bijvoorbeeld ook de term ‘doorfietsroute’ of een andere term worden gebruikt waar dat wordt gewenst. De provincie Utrecht richt zich op een utilitair gericht Regionaal Fietsnetwerk (RFN) en, via haar ‘Beleidsprogramma Recreatie, Toerisme, Sport en Bewegen 2026-2029’, op het behouden en verbeteren van een recreatief gericht fietsroutenetwerk (recreatieve knooppuntroutes). Dat waarderen wij. Van belang is dat de verschillende fietsroutes complementair aan elkaar zijn en op elkaar aansluiten waar dat van toepassing is. Uit ambtelijke afstemming blijkt dat de provincie haar utilitair gericht Regionaal Fietsnetwerk (RFN) nog enigszins aanpast en dat deze daarna samenvalt met de in onze omgevingsvisie aangeduide hoofdfietsroutes. Doordat het provinciale fietsroutenetwerk (recreatieve knooppuntroutes) zich richt op recreatief gebruik is het ons inziens niet logisch dat deze wordt aangepast naar aanleiding van de utilitair gerichte hoofdfietsroutes in onze omgevingsvisie. Vanwege het recreatieve

		karakter vinden we het juist waardevol dat deze knooppuntroutes onder andere blijven lopen over de Eemnesservaartsteeg en Noord Ervenweg en het noordelijke fietspad naar de Meentweg. Deze knooppuntroutes passen in onze ambities voor ontmoeten en bewegen, balans in het buitengebied en kloppend dorpshart van Eemnes (vanwege de aansluiting van de recreatieve route op het dorpshart van Eemnes).

9. Indiener I: Veiligheidsregio Utrecht

	Zienswijze	***Gemeentelijke reactie***
9.1	De primaire doelen van de Omgevingswet van een **gezonde en veilige leefomgeving** op te nemen in paragraaf 1.1 van de inleiding van het ontwerp Omgevingsvisie. Dit kan door in het begin van de a3e alinea na "…behoud en ontwikkeling van de leefomgeving…" de woorden "met aandacht voor veiligheid en gezondheid" op te nemen. Daarbij kan ook een verwijzing naar de relevante regelgeving in de Omgevingswet en eventueel de wet veiligheidsregio's worden opgenomen.	In paragraaf 2.3 (op pagina 20) benoemen we als een van de leidende principes de ambitie tot een gezonde, duurzame en veilige leefomgeving voor alle generaties. Daarmee vormt het het uitgangspunt voor de hele omgevingsvisie. In de omgevingsvisie besteden we op diverse plekken aandacht aan gezondheid en veiligheid. We vinden het niet nodig om dan ook nog een keer aan het begin deze algemeen doelstelling van de omgevingswet te benoemen.
9.2	In paragraaf 4.1 'Generatie (ver)bindend wonen': de gevolgen van de vergrijzing en de noodzaak van extra voorzieningen bij combinaties van wonen en zorg. Door vergrijzing zal de zelfredzaamheid van de bewoners afnemen. De huidige bouwregelgeving schiet daarin tekort en daarom is meer aandacht voor **brandveiligheid** bij onder andere seniorenwoningen nodig zijn. Een veiliger woonsituatie kan ook bevorderd worden door het netwerk in de buurt te versterken. Samenwerking van verschillende partijen als de gemeente woningcorporaties, zorgorganisatie en de veiligheidsregio is daarbij van groot belang, waarbij de gemeente als regisseur kan optreden.	De gemeente Eemnes herkent de in de zienswijze geschetste ontwikkeling van de vergrijzing en de gevolgen daarvan voor de woon- en leefsituatie van onze inwoners. Een afnemende zelfredzaamheid vraagt extra aandacht voor veiligheid, waaronder brandveiligheid, en voor de aanwezigheid van voorzieningen die wonen en zorg verbinden. In de omgevingsvisie geven wij richting aan deze opgaven op strategisch niveau. Daarbij onderstrepen wij onze verantwoordelijkheid voor een veilige leefomgeving en de noodzaak om veiligheid en ruimtelijke ontwikkeling met elkaar te verbinden. Tevens delen wij het belang dat wordt gehecht aan een sterke samenwerking tussen de gemeente en haar samenwerkingspartners.

		In paragraaf 4.6 (p. 50) staat hierover opgenomen: *"Specifieke aandacht hebben we voor onze verantwoordelijkheid om samen met partners te zorgen voor een veilige leefomgeving. We streven naar het voorkomen en beperken van veiligheidsrisico's. We bestrijden branden, rampen en crises en vergroten de zelfredzaamheid van mensen die aan deze veiligheidsrisico's zijn blootgesteld."* De opmerkingen uit de zienswijze sluiten hier goed bij aan. De omgevingsvisie geeft de strategische richting. De daadwerkelijke uitwerking – bijvoorbeeld in de vorm van afspraken met partners, het stimuleren van brandveilig bouwen en het versterken van buurt- en zorgnetwerken – vindt plaats in de uitvoeringsprogramma's en in het overleg met betrokken partijen. De gemeente ziet daarbij voor zichzelf de rol als regisseur en verbinder, zoals in de zienswijze wordt gesuggereerd. De zienswijze geeft ons daarmee een bevestiging dat de in de visie gekozen koers aansluit bij de maatschappelijke opgaven waar Eemnes voor staat.
9.3	In paragraaf 4.3 'Veilige duurzame mobiliteit voor iedereen' wordt om het sluipverkeer te ontmoedigen als uitgangspunt een '30 km/u, tenzij' in het hele dorp ingesteld. In de tekst is toegevoegd dat "..de bereikbaarheid (ook voor **hulpdiensten**) gegarandeerd blijft." De ruimtelijke inrichtingsmaatregelen hebben mogelijk gevolgen voor de bereikbaarheid en vooral de **opkomsttijden**. Om dit zoveel als mogelijk te voorkomen is een toevoeging in de tekst waarin staat dat deze ruimtelijke inrichtingsmaatrelen in een vroeg stadium worden afgestemd met de hulpdiensten wenselijk.	We vinden het belangrijk dat de hulpdiensten een goede bereikbaarheid behouden, waar opkomsttijden deel van uit maken. Bij grote ingrepen in de inrichting van ons wegennet gaan wij hier vooraf over in overleg met onder andere de hulpdiensten. Dit is ons inziens een te hoge mate van detail om op te nemen in de omgevingsvisie.
9.4	In paragraaf 4.5 'Duurzaam voor volgende generaties' zijn de onderwerpen met betrekking tot de hele scala van onderwerpen van de **energietransitie** beperkt uitgewerkt.	We zien deze opgaven ook. In paragraaf 4.6, op pagina 50, hebben we opgenomen: *"Specifieke aandacht hebben we voor onze verantwoordelijkheid om samen met partners te zorgen voor een veilige leefomgeving. We streven naar het voorkomen en beperken*

	De aandacht is vooral gericht op zonne-energie met betrekking tot opwekking en locaties en de transitie naar aardgasvrij zonder het belang van de aandacht naar de risico's. Die aandacht is zeker ook nodig voor de andere alternatieven van de energietransitie die vaak nog in ontwikkeling zijn. Daarbij gaat het om de gehele keten van opwekking, transport en opslag. Zo zijn er alternatieven als waterstof, geothermie enzovoort. Mogelijk dat deze onderwerpen later in een omgevingsprogramma worden behandeld, maar een vermelding daarvan in de omgevingsvisie is aan te bevelen om het belang te onderstrepen.	*van veiligheidsrisico's. We bestrijden branden, rampen en crises en vergroten de zelfredzaamheid van mensen die aan deze veiligheidsrisico's zijn blootgesteld. Het gaat dan om de volgende risico's: natuurbranden, hittestress, hoogwater/wateroverlast, **de opwek, opslag, transport en gebruik van energie,** het gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen, uitval van vitale infrastructuur zoals elektriciteit, telecommunicatie en ICT, evenementen, bluswatervoorzieningen en bereikbaarheid voor hulpdiensten. Vitale en kwetsbare functies zoals de energie-infrastructuur en de drinkwatervoorziening zijn essentieel voor de samenleving en moeten bestand zijn tegen klimaatrisico's.*" De wijze waarop we daar invulling aangeven is een uitwerking van de omgevingsvisie, waaronder het omgevingsplan. Daarbij gaan we graag met de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek in gesprek over de kansen en mogelijkheden die er zijn voor onze gemeente.
9.5	In paragraaf 4.6 '**Gezonde en veilige leefomgeving**' is onder het kopje 'ruimtelijke keuzes' nog de oude paragraaftitel (Gezond, schoon en veilig milieu) blijven staan.	**Aanpassing:** in paragraaf 4.6 (p.50) passen we de volgende zin als volgt aan: "Tot 2040 zetten we in op de volgende keuzes om bij te dragen aan een gezonde en veilige leefomgeving ~~gezond, schoon en veilig milieu~~:"
9.6	Bij de **bedrijfszonering lang de A27** in paragraaf 4.4 expliciet aangeven dat dit ook voor de toekomstige ontwikkelingen geldt. Deze maatregel creëert afstand van de woningen tot de snelweg en vergroot het veiligheidsniveau.	In de omgevingsvisie geven we zowel in paragraaf 4.4 als in 5.3 aan dat deze bedrijfszonering ons uitgangspunt blijft. De paarse pijlen op de omgevingsvisiekaart geven aan dat deze bij eventuele toekomstige uitbreidingen moet worden doorgetrokken. In paragraaf 4.4 geven we onder het kopje 'Optimaliseren bestaande bedrijventerreinen' aan: "Zuidbuurt breiden we uit naar het zuiden, als onderdeel van de plannen voor Zuidpolder Zuid."
9.7	De door de Provincie Utrecht uitgegeven 'Handreiking **Omgevingsveiligheid (Externe Veiligheid)** Provincie Utrecht' als beleidskader aan te nemen voor ontwikkelingen welke raakvlakken hebben met externe veiligheid.	De gemeente Eemnes onderschrijft het belang van een zorgvuldig beleid rond omgevingsveiligheid en externe veiligheid. De omgevingsvisie heeft echter het karakter van een strategisch document, waarin de lange termijn ambities en richtinggevende keuzes van de gemeente zijn vastgelegd. In dit type document

		verwijzen wij bewust niet naar specifieke beleidsdocumenten of handreikingen, omdat deze in de loop van de tijd kunnen wijzigen of vervangen kunnen worden. Het opnemen van dergelijke concrete documenten in de visie zou ertoe kunnen leiden dat de visie sneller veroudert. Bij de verdere uitwerking in het omgevingsplan en bij concrete ruimtelijke initiatieven gebruiken wij de beschikbare beleidsdocumenten, waaronder de provinciale handreiking, als toetsings- en afwegingskader. Daarmee borgen wij dat de actuele richtlijnen en kaders rondom omgevingsveiligheid in de uitvoering volledig worden meegenomen.
9.8	De veiligheidsregio mee te nemen in de ontwikkelingen van de komende **omgevingsprogramma's**. Voor de veiligheidsregio is het daarbij wenselijk om voor deze programma's uitgenodigd te worden om te overleggen op welke wijze de samenwerking kan worden gezocht.	Waar relevant zoeken wij bij het opstellen van een omgevingsprogramma ook tijdig contact met onze samenwerkingspartners, waaronder de veiligheidsregio.

10.Indiener J: Inwoner

	Zienswijze	***Gemeentelijke reactie***
10.1	Verbeter de leefomgeving, veiligheid, schonere lucht bij en rond de Minnehof. Beperk openingstijden supermarkten. Maandag 10:00-18:00 uur. Dinsdag t/m vrijdag 8:30 – 18:00 uur en Zaterdag 8:00 tot 17:15. Zondags gesloten. Eventueel twee avondopenstellingen op werkdagen en zoals elders betaald parkeren bij de Minnehof. Zorg voor schonere lucht, minder hinder en overlast.	De omgevingsvisie bevat onze strategische doelen en ambities voor de gehele fysieke leefomgeving, waaronder veiligheid en schone lucht. De concretere uitwerking hiervan vindt plaats in omgevingsprogramma's, het omgevingsplan en initiatieven van derden en in concrete uitvoeringsprojecten en maatregelen. De door u benoemde punten zijn te specifiek punt om te benoemen in de strategisch georiënteerde omgevingsvisie.
10.2	Beperk ontwikkeling en gebruik van landbouwgrond voor o.a. zonnepanelen, huizenbouw. Voor biologisch gebruik is niet minder maar meer grond nodig.	De omgevingsvisie brengt verschillende thema's samen, zoals ruimtelijke ordening, wonen, landbouw, economie en natuur. Dit helpt om beleid af te stemmen en tegenstrijdige belangen te

		balanceren. Er zijn vele ambities en doelen die om ruimte vragen. In deze visie hebben we die op hoofdlijnen op elkaar afgewogen. In paragraaf 5.4 beschrijven we onze doelen en ambities ten aanzien van ons buitengebied. We zetten in op verbetering van de balans tussen natuur-, belevings- en gebruikswaarden van het landschap met de agrariërs als spil.
10.3	Zorgvuldiger gebruik van bedrijventerreinen, veelal laagbouw met grote parkeerterreinen, maak groener, parkeer ondergronds, en benut de vrijgekomen ruimte voor de bouw van flatgebouwen. Voorkom bedrijven in woongebied.	Ondanks dat we vooral een woongemeente zijn, vinden we het belangrijk om voldoende ruimte te bieden voor werk en ondernemen en zo bij te dragen aan werk- en ontplooiingskansen van inwoners. In paragraaf 5.3 staan onze ambities en doelen voor vitale bedrijventerreinen. De bedrijfszone langs de A27 dient tevens als buffer tussen snelweg en woonbuurt en beperkt overlast van de snelweg. Deze hoofdzonering blijft ons uitgangspunt en wordt waar mogelijk en gewenst geïntensiveerd met meer ruimte voor lichte bedrijvigheid. Hierbij kunnen we niet alleen bijdragen aan de grote behoefte aan bedrijfsruimten maar kan de overlast van snelweggeluid in het dorp ook verder worden beperkt.
10.4	Gezien de toename gebruik van de al oude dorpswegen door wandelaars en fietsers en/of voor straatje om, betreft in Eemnes de Meentweg, Wakkerendijk en Laarderweg met aansluiting op de Eemnesserweg in Laren. Het huidige gebruik vraagt om meer ruimte en veiligheid, en bescherming van deze van ouds dorpswegen. Visie kijkt vooruit tot 2040, slechts 15 jaar, kijk eens op de kaart 40/50 jaar terug, en naar nu, tevens vooruit, waar blijft dat groene dorpshart! En de speelruimte op de stoep, veilig gebruik van fietsers groot en klein, een auto luwe inrichting van het dorpshart en de benodigde bij de bouw van ondergrondse parkeerruimte.	Onze welvaart en aantal inwoners neemt toe, zowel van Eemnes als van heel Nederland. Dit legt druk op onze ruimte, bijvoorbeeld door de toename van auto's en mobiliteitswensen. Met deze omgevingsvisie denken wij een goede balans te vinden in al de ruimteclaims. We zetten onder andere in op: behoud van het dorpse en groene karakter van ons dorp, veilig en comfortabel kunnen wandelen en fietsen, vertragen en ontmoedigen van doorgaand verkeer, voldoende groen van goede kwaliteit en het dorpshart als een levendige centrale ontmoetingsplek. De omgevingsvisie bevat de strategische doelen en ambities voor al het omgevingsbeleid. Voor verkeer en mobiliteit worden deze doelen en ambities verder uitgewerkt in een omgevingsprogramma, met de titel 'verkeersvisie'.

		De aanleg en exploitatie van een (grote) publieke ondergrondse parkeerruimte is duur en daar zetten we als gemeente niet op in.
10.5	Verkeer en milieu vraagt meer aandacht, zo ook fijn stof en luchtverontreiniging.	In paragraaf 4.3 en 4.5 gaan wij in op verkeer en milieu. De omgevingsvisie bevat onze strategische doelen en ambities voor de gehele fysieke leefomgeving, waaronder veiligheid en schone lucht. De concretere uitwerking hiervan vindt plaats in omgevingsprogramma's, het omgevingsplan en initiatieven van derden en in concrete uitvoeringsprojecten en maatregelen.
10.6	Handhaving rijgedrag ontbreekt.	Handhaving van bijvoorbeeld rijgedragingen is van belang voor naleving van de regels. Dit is een belangrijke taak van de politie. Als gemeente proberen we zoveel mogelijk goede voorwaarden te scheppen voor sociaal rijgedrag door onder andere een goede weginrichting en het instellen van snelheidslimieten.

11.Inbreng vanuit leden van de raadscommissie Ruimte Eemnes op 2 juni 2025

	Inbreng	***Gemeentelijke reactie***
11.1	Mijn fractie is een voorstander van **woningbouw** op de tennisbanen. Maar niet op de locatie bij het Wilgenpad.	In 2024 en 2025 heeft de gemeente een woningbouwlocatieonderzoek uitgevoerd. Daarin zijn locaties in Eemnes in kaart gebracht waar eventueel woningen kunnen worden gebouwd. De gemeente heeft hierin met 'een open blik' gekeken naar mogelijk kansrijke plekken. Per locatie is in het onderzoek het ruimtelijk beleid van de gemeente, de provinciale omgevingsverordening en het ruimtelijke potentieel tegen het licht gehouden. Er zijn vervolgens diverse locaties als mogelijk kansrijk aangeduid, wat duidelijk maakt dat er voor Eemnes kansen en mogelijkheden zijn voor kleinschalige inbreiding. De tennisbanen waren daarbij overigens niet aangemerkt als mogelijk kansrijke locatie. Of en in hoeverre de wel als kansrijk aangeduide locaties geschikt zijn zal uit verdere verkenningen moeten blijken. Dit betekent dus niet dat op al de in dit onderzoek naar voren gebrachte

		en als kansrijk bestempelde locaties er daadwerkelijk kan of gaat worden gebouwd. En andere locaties zijn daarmee niet op voorhand definitief uitgesloten. Voor het goedkeuren van woningbouwplannen zijn de ontwikkelprincipes zoals opgenomen in hoofdstuk 5.2 van de omgevingsvisie van toepassing. Dit is nu onvoldoende duidelijk in de tekst. We passen de tekst daarom aan. De toepassing van de ontwikkelprincipes blijft altijd maatwerk waarbij gemeentelijke medewerking steeds per initiatief wordt bepaald en steeds meerdere belangen moeten worden afgewogen. Dit laatste gaan we in de tekst verduidelijken. Onder 11.2 kunt u lezen dat wij ook aanpassingen doen in de omgevingsvisie voor het nadrukkelijk opnemen van het behoud van een groene buffer langs de Wakkerendijk/Meentweg. **Aanpassing:** In paragraaf 4.1 (p.37) passen we de tekst als volgt aan: “Er zijn in het dorp op kleine schaal mogelijkheden voor woningbouw op inbreidings- en transformatielocaties. We zetten in op de ontwikkeling van kleinschalige woningbouw ~~op de uit het woningbouwlocatieonderzoek voortgekomen locaties.~~ binnen bestaand stedelijk gebied en direct daarop aansluitende locaties. Mogelijke inbreiding moet voldoende passend zijn op de locatie en in de omgeving. We hanteren daarbij de ontwikkelprincipes zoals opgenomen in paragraaf 5.2. Deze gaan onder andere over behoud van waardevol groen, de beeldkwaliteit en de verkeerssituatie. De toepassing ervan blijft altijd maatwerk.” **Aanpassing:** In paragraaf 5.2 (p.60) passen we een zin als volgt aan: “Deze ontwikkelprincipes gebruiken we bij de uitwerking en weging

		van initiatieven. Het blijft altijd maatwerk waarbij gemeentelijke medewerking steeds per initiatief wordt bepaald en steeds meerdere belangen moeten worden afgewogen.”
11.2	Ik wil toch even refereren aan het coalitieakkoord. Er staat in dat de **strook langs de A27** niet in beeld is voor woningbouw. In het coalitieakkoord staat ook dat de **groene buffers langs Wakkendijk en Meentweg** blijven onbebouwd. Dat soort zaken zouden eigenlijk prima passen binnen deze Omgevingsvisie.	We vinden het belangrijk dat bij toekomstige woningbouw er een groene buffer (een kleine groene ruimte) is tussen het historische bebouwingslint Wakkerendijk/Meentweg en woningbouw ten westen daarvan. Dit voegen we in paragraaf 3.2 en 5.2 toe aan de omgevingsvisie. In Eemnes zijn binnen bestaand stedelijk gebied en direct daarop aansluitende locaties geen engen en akkers die nadrukkelijk moeten worden behouden, zoals bijvoorbeeld in Laren wel het geval is. Het is voor Eemnes daarmee niet zinvol om de engen en akkers expliciet te benoemen in de ontwikkelprincipes in paragraaf 5.2 als te behouden kwalitatief en waardevol groen. De in paragraaf 5.2 genoemde ontwikkelprincipes zijn van toepassing op inbreiding en splitsing van kavels en woningen binnen bestaand stedelijk gebied en direct daarop aansluitende locaties. Dit passen we daarom in paragraaf 5.2 aan in de tekst door ‘engen en akkers’ weg te halen uit de tekst. In paragraaf 4.4 (p.44/45) hebben we specifiek onze ambities en doelen opgenomen onder het kopje (ruimtelijke keuze): “Bedrijvenzone langs A27”. We geven daarin aan: “De zone direct ten oosten van de A27 is van oudsher bestemd voor bedrijvigheid en andere niet-woonfuncties. Daarmee bieden we naast wonen ook ruimte voor werkfuncties. Bovendien dient deze bedrijfszone als buffer tussen snelweg en woonbuurt en wordt snelwegoverlast beperkt. Deze hoofdzonering blijft ons uitgangspunt en wordt waar mogelijk en gewenst geïntensiveerd met meer ruimte voor lichte bedrijvigheid. Hierbij kunnen we niet alleen bijdragen aan de grote behoefte aan bedrijfsruimten maar kan de overlast van snelweggeluid in het dorp, verder worden beperkt.”

		In paragraaf 4.1 voegen we het belang van buffers langs snelweg en Meentweg toe als uitgangspunt voor de verkenning van woningbouw aan de noordzijde en als aandachtspunt voor gecontroleerde inbreiding. **Aanpassing:** In paragraaf 3.2 (p.27) voegen we aan de derde bullet toe: “Kenmerken van het dorpse en groene karakter die we willen behouden en waar mogelijk versterken: • De verweving van groen in het dorp: er is een duidelijke groenstructuur met veel grote bomen en plantsoenen waar ruimte is voor spelen en ontmoeten <u>en er zijn groene buffers tussen het historische bebouwingslint Wakkerendijk/Meentweg en woningbouw ten westen daarvan</u>.” **Aanpassing:** In paragraaf 4.1 (p.37) voegen we de volgende zin toe: “Naast deze concrete woningbouwprojecten gaan we de mogelijkheden verkennen voor woningbouw aan de noordzijde van het dorp<u>, met als uitgangspunten een groene buffer langs de Meentweg en het doortrekken van de bedrijfszone als buffer langs de snelweg</u>.” **Aanpassing:** In paragraaf 5.2 (p.58) passen we een bullet als volgt aan: • Behoud en waar mogelijk versterking van het groene straatbeeld en behoud van zoveel mogelijk kwalitatief en waardevol groen zoals waardevolle bomen, parken, ~~engen, akkers~~ <u>een vorm van een groene buffer</u> en andere bijzondere groene plekken.
11.3	Bij het beter benutten van bestaande woningen missen we de **vriendenwoning**.	In de omgevingsvisie geven we in paragraaf 4.1 aan dat we o.a. woningdelen als een mogelijkheid zien tot het beter benutten van de

		bestaande woningvoorraad. Het delen van een woning kan op verschillende manieren. Een vriendenwoning is een specifiek type woningdelen, waarbij meerdere individuele slaapkamers worden verhuurd in een eengezinswoning, terwijl woningdelen een breder concept is waarbij meerdere huishoudens samen één huis delen, met meer variaties in contractvormen en voorzieningen. In de omgevingsvisie volstaan we daarom met het benoemen van de mogelijkheid tot woningdelen.
11.4	Wat ons betreft mag er ook wel een beetje een derde pijler bij, **duurzaamheid** en versterking van biodiversiteit. Dat missen we. Denk aan het terugdringen van autogebruik, een lokale buurtbus, collectieve warmtevoorzieningen, ecologisch groenbeheer, duurzame landbouw, et cetera.	Duurzaamheid is in de omgevingsvisie een belangrijk element en komt daarom op diverse wijzen naar voren. Allereerst vormen de twee leidende principes een belangrijke basis voor het stellen van concrete doelen en ambities voor duurzaamheid: - In paragraaf 2.3 benoemen we dat een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving voor iedereen een belangrijke pijler is voor de overkoepelende ambitie: het binden en verbinden van toekomstige generaties aan het dorp en aan elkaar. - En in hoofdstuk twee (paragraaf 2.2) benoemen we dat we een leidend principe nodig hebben die uitgaat van ‘behoud én ontwikkeling’, juist omdat de leefomgeving onder andere moet worden aangepast aan duurzaamheidsopgaven zoals klimaatverandering, het verlagen van de CO2-uitstoot en het versterken van de natuur en biodiversiteit. Deze twee leidende principes werken we uit in de hoofdstukken drie, vier en vijf. Waarin we o.a. nadrukkelijk kiezen voor: duurzaam bouwen en leven, mogelijkheden voor zonne-energie, route naar aardgasvrij, duurzame landbouw, versterken van biodiversiteit, flexibel en betrouwbaar watersysteem, voldoende groen van goede kwaliteit, versterken en stimuleren gebruik (H)OV en stimuleren van wandelen en fietsen.

		Uit de indeling van en binnen de hoofdstukken kan overigens geen mate van belangrijkheid worden afgeleid. Alle doelen en ambities in de omgevingsvisie Eemnes zijn belangrijk.
11.5	**Behoud én ontwikkeling** als leidend principe klinkt erg mooi. Het risico is dat het later contraproductief en belemmerend gaat zijn. Met een dergelijk principe wordt er dus eigenlijk niet gekozen. Meer scherpte was duidelijker geweest. En nu probeer je iedereen tevreden te houden, totdat er een echte keus gemaakt moet worden. We vragen aandacht voor het stukje behoud en ontwikkeling. Het lijkt op het ontbreken van lef om scherpe keuzes te maken en iedereen tevreden te stellen. De echte toets die komt natuurlijk pas bij de Omgevingsprogramma's en de Omgevingsplannen.	Het leidende principe 'behoud én ontwikkeling' helpt ons om keuzes te maken: beide worden gecombineerd, in een juiste balans. Dit vormt de doelen en ambities in de omgevingsvisie. Deze doelen en ambities wordt vervolgens uitgewerkt en gerealiseerd via o.a. omgevingsprogramma's, het omgevingsplan, concrete projecten en initiatieven en in samenwerking met tal van andere partijen. Daarbij is geen enkele situatie gelijk. In de ene situatie kan een ambitie tot versterking van behoud nadrukkelijker op de voorgrond staan vanwege aanwezige kernwaarden; in een andere situatie kan een ambitie tot ontwikkeling of verbetering nadrukkelijker op de voorgrond staan vanwege aanwezige kansen en mogelijkheden. Maar wel altijd volgens het leidende principe 'behoud én ontwikkeling'.
11.6	**Heeft deze planlaag nu eigenlijk wel nut**? Het concept put zich uit in het beschrijven van mooie ambities zoals woningen voor iedereen, een mooi groen dorp waar generaties echt met elkaar verbonden zijn, landelijk gelegen met de perfecte bereikbaarheid. Dat mag je natuurlijk opschrijven, maar dan moet je in het plan ook de mogelijkheid geven om die ambities waar te maken. En volgens mij schort het daar enigszins aan. Je moet uitkijken dat het opleveren van dergelijke stukken de geloofwaardigheid van de overheid niet verder ondermijnt, omdat er weinig realiteitszin van uitgaat. Ik heb daar een paar voorbeelden van. De maatschappelijke verbinding die wordt genoemd, staat en valt met een bloeiend verenigingsleven. Stimuleer dat dan zou je denken. Maar de realiteit is anders, want er wordt bijvoorbeeld geknepen aan subsidies wegens krapte in de begroting. Een huis voor iedereen, dat is mooi.	Het balanceren van economische, sociale en ecologische belangen is complex. De omgevingsvisie brengt verschillende thema's samen, zoals ruimtelijke ordening, milieu, economie, natuur, wonen en mobiliteit. Dit helpt om beleid af te stemmen en tegenstrijdige belangen te balanceren. Het biedt een kader voor de toekomstige ontwikkeling van een gebied, met aandacht voor o.a. duurzaamheid, gezondheid en leefbaarheid en het vormt de basis voor concrete plannen, programma's en vergunningen. De mate waarin de omgevingsvisie wordt gerealiseerd en geeffectueerd hangt onder andere af van: - De wijze waarop deze daadwerkelijk wordt gebruikt. - De wijze waarop deze door het college via onder andere omgevingsprogramma's wordt vertaald naar concrete projecten en uitvoeringsmaatregelen. - De hoeveelheid budget die er beschikbaar is vanuit de begroting voor het realiseren van projecten en maatregelen.

	Maar als je maar zo'n klein stukje aan de zuidrand inruimt voor uitbreiding, heb ik daar mijn vraagtekens bij.	- De hoeveelheid politieke en maatschappelijke wil die er is om plannen en ambities daadwerkelijk te realiseren. - De bijdragen door inwoners, ondernemers en organisaties. De omgevingsvisie is mede bedoeld als inspiratie- en toetsingsinstrument voor ruimtelijke initiatieven en ontwikkelingen. Het is een uitnodiging aan de samenleving om met plannen te komen die rekening houden met onze kernkwaliteiten (hoofdstuk 3) en bijdragen aan de ambities en doelen (hoofdstuk 4 en 5). - De effectiviteit van onze samenwerking met een breed scala aan (regionale) partners. Denk aan woningcorporaties, provincie, regio, GGD, et cetera. In hoofdstuk zes van de omgevingsvisie geven we aan wat de belangrijke vervolgstappen zijn voor het concretiseren en realiseren van de doelen en ambities uit de omgevingsvisies.
11.7	We vonden de beschrijving voor het d**oortrekken van de Zuidersingel naar de A1** die mogelijk noodzakelijk zal zijn, een beetje soft. Dit is al eerder vastgelegd en met Zuidpolder-Zuid zal het zeker aan de orde komen. Waarvan natuurlijk voldoende geld wel een issue is.	Met de uitbreiding van Zuidpolder neemt het aantal verkeersbewegingen op de Zuidersingel verder toe. Dit heeft consequenties voor de ontsluiting van de wijken en het naastgelegen bedrijventerrein. In het masterplan voor de uitbreiding van Zuidpolder is het doortrekken van de Zuidersingel via de Eikenlaan naar de Wakkerdijk als alternatief genoemd. Andere mogelijkheden zijn een verbinding naar de A1 via de tunnel onder de A27 en de Rijksweg of het optimaliseren van de huidige ontsluiting via de Zuidersingel naar de rotondes. Zoals toegezegd in de raadsvergadering op 30 juni 2025 leggen we in Q1 van 2026 een voorstel voor aan de raad, met daarin een aantal alternatieven voor de ontsluiting van Zuidpolder. Na besluitvorming in 2026 (en/of na een opvolgend raadsbesluit) kan de tekst in de omgevingsvisie in paragraaf 4.3 op dat besluit worden aangepast.

		In de grondexploitatie van de uitbreiding Zuidpolder is overigens een reservering opgenomen voor een alternatieve ontsluiting. Daarnaast kan een beroep worden gedaan op het fonds bovenwijks. In de tekst in de omgevingsvisie ontbreekt nu het hoofddoel van het eventueel doortrekken van de Zuidersingel, namelijk een goede ontsluiting van het zuidelijk deel van Eemnes. Dit voegen we toe aan de tekst. Ook maken we duidelijker in de tekst dat we de afweging over het doortrekken van de Zuidersingel maken op het moment dat we voldoende zicht hebben op verkeers- en milieueffecten, kosten en mogelijke alternatieven. **Aanpassing:** In paragraaf 4.3 (p.42) passen we de tekst als volgt aan: "Tegelijk met deze maatregelen zetten we ons samen met de regio en het rijk in op het verbeteren van de doorstroming van de rijkswegen A1 en A27. Daarnaast kan het voor een goede ontsluiting van het zuidelijk deel van Eemnes in de toekomst ~~mogelijk~~ noodzakelijk zijn om de Zuidersingel door te trekken richting de A1. De afweging maken we op het moment dat ~~een substantiële toename van het aantal verkeersbewegingen daar om vraagt~~ we voldoende zicht hebben op verkeers- en milieueffecten, kosten en mogelijke alternatieven."
11.8	De inzet op bereikbaarheid blijft een belangrijk onderwerp. Hoewel de HOV een succes is, lijken de **ov-verbindingen richting Amersfoort** te worden vergeten. Daarbij is het voor sommigen nog best een eindje voordat ze op de HOV-halte zijn.	In paragraaf 4.3 (p.42) staat opgenomen: "In overleg met de provincie en regionale partners kijken we ook naar een verbetering van de openbaar vervoerverbinding van Eemnes met Amersfoort. Mogelijk kan het HOV-netwerk op termijn in zuidoostelijke richting worden uitgebreid. Daarnaast proberen we het openbaar vervoer op lokaal niveau zoveel mogelijk in stand te houden en verder te optimaliseren." En op p.41: "We zorgen voor optimale wandel- en fietsroutes naar de halte, ruim voldoende stallings- en parkeerplekken en het aanbieden van deelmobiliteit."

12.Overige aanpassingen

	Toelichting	*Aanpassing*
12.1	De omgevingswet is inmiddels reeds geruime tijd ingevoerd. Een zinsnede in paragraaf 1.1 (p.11) verouderd daarmee te snel en passen we aan.	**Aanpassing:** In paragraaf 1.1 (p.11) verwijderen we een deel van de zin: “De omgevingsvisie is een van de belangrijke beleidsinstrumenten onder de Omgevingswet ~~die onlangs is ingevoerd~~.”
12.2	We constateren dat in de ontwerp omgevingsvisie de woorden **kernkwaliteiten, kwaliteiten en kenmerken** nu allen worden gebruikt om aan te geven wat we belangrijk vinden om te behouden en waar mogelijk te versterken. Dit kan leiden tot verwarring. Daar waar het woord kernkwaliteiten nu wordt gebruikt, bedoelen we steeds de kwaliteiten zoals opgenomen in hoofdstuk 3. De in hoofdstuk 3 opgenomen kenmerken zijn een belangrijk onderdeel van de kwaliteiten. Dit gaan we duidelijker verwoorden in de tekst van de omgevingsvisie.	**Aanpassing:** Op de pagina’s: 8, 18 (3x), 69 en 70 (2x) vervangen we het woord ‘kernkwaliteit’ door het woord ‘<u>kwaliteiten</u>’. **Aanpassing:** in paragraaf 1.4 Leeswijzer (p. 15) passen we de volgende zin als volgt aan: “In hoofdstuk 3 gaan we in op de ~~kenmerken en~~ kwaliteiten van onze gemeente die we willen behouden.”
12.3	**Jongeren** uit Eemnes vertrekken soms uit eigen keuze om bijvoorbeeld in de grote stad te studeren, soms vertrekken zij noodgedwongen omdat er in het eigen dorp geen geschikte woningen zijn. De kans bestaat dat als jongeren nu noodgedwongen verhuizen, zij niet kunnen terugkeren als ze wat ouder zijn. En dat terwijl een groot deel van de jongeren een sterke binding heeft met Eemnes en graag in het dorp wil blijven wonen. Het vertrek van een (te) groot deel van de jongvolwassenen uit Eemnes legt druk op de gemeenschapszin en het zelforganiserende vermogen van de Eemnesser gemeenschap.	**Aanpassing:** In paragraaf 2.3 (p.20) passen we een zin als volgt aan: “Daar komt bij dat een ~~steeds groter~~ deel van de ~~jongeren~~ <u>jongvolwassenen noodgedwongen</u> wegtrekt.”

	In de omgevingsvisie gaan we duidelijker verwoorden dat we vooral noodgedwongen vertrek van jongeren willen beperken. We passen daarvoor een zin aan.	
12.4	In de omgevingsvisie staat in paragraaf 3.1 (kwaliteiten Oorsprong en cultuurhistorie) op p.25 opgenomen: "*We behouden en beschermen **archeologische sporen en waarden** die kenmerkend zijn voor de ontstaansgeschiedenis en ontwikkeling van ons dorp en omgeving.*" Deze zin maakt nu onvoldoende duidelijk dat dit niet alleen gaat om de sporen en waarden vanaf het ontstaan van het dorp Eemnes (voor het eerst genoemd in 1269), maar ook van nog (veel) verder terug. Dit gaan we duidelijker verwoorden in de tekst van de omgevingsvisie.	**Aanpassing:** In paragraaf 3.1 (p.25) passen we een zin aan: "We behouden en beschermen archeologische sporen en waarden vanaf het moment van de eerste menselijke activiteiten die kenmerkend zijn voor de ~~ontstaans~~geschiedenis en ontwikkeling van ons landschap en ons dorp ~~en omgeving~~."
12.5	In paragraaf 3.2 (kwaliteiten Dorps en groen karakter) mist de ambitie tot het willen behouden van de karakteristieke **bomenrijen langs de Wakkerendijk** en de daarop uitkomende polderwegen. Deze ambitie staat wel op de omgevingsvisiekaart en bijbehorende legenda aangegeven, maar zijn abusievelijk (nog) niet opgenomen in de tekst in hoofdstuk 3.	**Aanpassing:** In paragraaf 3.2 (p.27) voegen we toe aan de kenmerken van het dorpse en groene karakter die we willen behouden en waar mogelijk versterken: • "De karakteristieke bomenrijen langs de Wakkerendijk en aan de hoofdeinden van daarop uitkomende polderwegen."
12.6	In paragraaf 4.1 Generatie(ver)bindend wonen staat op p.36 een zin met de ambitie tot bouw van **betaalbare woningen** en sociale huur. Deze blijkt niet gemakkelijk te begrijpen (er wordt veelal gelezen: tweederde + 30% = bijna 100%). We passen de zin daarom aan.	**Aanpassing:** In paragraaf 4.1 (p.36) passen we een zin als volgt aan: "Afspraak is dat van de totale nieuwbouw 30% bestaat uit sociale huur en dat van het totaal twee derde bestaat uit betaalbare woningen. ~~Afspraak is dat tweederde van de nieuwbouw bestaat uit betaalbare woningen en 30% uit sociale huur.~~"
12.7	We zetten niet alleen in op het realiseren van regionale hoofdfietsroutes, maar ook op **lokale hoofdfietsroutes**. Dit komt nog onvoldoende duidelijk in de tekst naar voren.	**Aanpassing:** In paragraaf 4.3 (p.40/41) voegen we toe: "We realiseren regionale en lokale hoofdfietsroutes om bijvoorbeeld woon-werkverkeer, school- en familiebezoek op de fiets te stimuleren."
12.8	Zowel op pagina 5 als op pagina 43 staat een gezamenlijke BEL-omgevingsvisiekaart weergegeven. Gemeente Blaricum kiest er echter voor om de mogelijke regionale **hoofdfietsroutes** en	**Aanpassing**: Op de pagina's 5 en 43 verwijderen we de regionale hoofdfietsroutes en lokale hoofdfietsroutes zoals die nu binnen de grenzen van de gemeente Blaricum zijn ingetekend op de kaart.

	lokale hoofdfietsroutes in het geheel niet in haar omgevingsvisiekaart op te nemen. Om die reden geven wij die hoofdfietsroutes niet weer op de gezamenlijke BEL-omgevingsvisiekaart op p.5 en p.43.	
12.9	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft bij de gemeenten Laren en Blaricum via een zienswijze voorgesteld om de volgende zin toe te voegen aan hun omgevingsvisie: “Houdt bij het inrichten van het maaiveld en de openbare ruimte rekening met een **mogelijke wateroverlast situatie** (zo kan schade en overlast worden voorkomen)”. We stellen voor hier een zin over op te nemen in onze omgevingsvisie Eemnes.	**Aanpassing:** In paragraaf 4.5 (p.47) voegen we een zin toe: “Om schade bij hevige regenval te voorkomen wordt bij het (her)inrichten van de openbare ruimte rekening gehouden met een mogelijke wateroverlastsituatie.” Dit doen we na de zin eindigend op: “… via boven- en ondergrondse bergingen en in oppervlaktewater.”
12.10	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft bij de gemeente Blaricum via een zienswijze voorgesteld om een paragraaf op te nemen over: Het remmen van **bodemdaling** in gebieden met een slappe bodem, zodat de kosten van stedelijke herinrichtingen en onderhoud niet worden afgewenteld op de toekomst. We stellen voor hier een zin over op te nemen in onze omgevingsvisie Eemnes.	**Aanpassing:** In paragraaf 4.5 (p.47) voegen we tekst toe: “Bij nieuwbouw en renovatie moet hemelwater zoveel mogelijk lokaal opgevangen worden (afkoppeling van het riool). Een groot deel van Eemnes heeft een bodem die gevoelig is voor bodemdaling. Bij nieuwbouw en (her)inrichting van de openbare ruimte houden we in die gebieden rekening met (het remmen van) bodemdaling.”
12.11	Schrijffout.	**Aanpassing:** In paragraaf 5.1 (p.54) Op p.54 zin als volgt aanpassen: “Het dorpshart bestaat uit het gebied Kerkstraat, ~~Torenstraat~~ deel Torenzicht, Braadkamp, deel Laarderweg,”
12.12	Het **Gooimeer** grenst niet aan Eemnes. Dit verwijderen we op p.64 uit de tekst.	**Aanpassing:** In paragraaf 5.4 (p.64) passen we een als volgt aan: “In samenwerking met onze buurgemeenten (andere gemeenten rondom de randmeren) blijven we ons inzetten om een goede balans te vinden tussen het ruimte bieden aan zowel de mens als de natuur op ~~het Gooimeer en~~ het Eemmeer.”
12.13	Op p.65 ontstaat een mogelijke **onduidelijkheid** over interpretatie als gevolg van een zinsvolgorde. Om onduidelijkheid te voorkomen passen we dit aan.	**Aanpassing:** In paragraaf 5.4 (p.65) verwisselen we de volgorde van de volgende twee zinnen: Eerst komt de zin: “Mogelijk is er ook ruimte voor ander gebruik van gronden zoals een paardenhouderij of andere dieren voor recreatief gebruik.” Met

		daarna de zin: “Het zuidelijk deel (rondom Knooppunt A27 en A1) is zoekgebied voor zonnevelden om zo bij te dragen aan de energietransitie.”
12.14	Schrijffout.	**Aanpassing:** In paragraaf 6.2 (p.68) voegen we een komma toe tussen buurgemeenten en waterschap in zin: “Denk aan woningcorporaties, provincie, regio, buurgemeenten, waterschap, drinkwaterbedrijf, veiligheidsregio, omgevingsdienst en GGD.”
12.15	Schrijffout.	**Aanpassing:** In paragraaf 6.4 (p.69) voegen we een letter s toe in de zin: “De omgevingsvisie is mede bedoeld als inspiratie- en toetsingsinstrument voor ruimtelijke initiatieven en ontwikkelingen.”
12.16	In onze omgevingsvisie geven we op onze omgevingsvisiekaarten op de pagina’s 4, 5, 35 en 43 ook steeds deels of geheel de **omgevingsvisiekaarten van onze buurgemeenten** Laren en Blaricum weer. Elke gemeente besluit uiteraard geheel zelfstandig over de inhoud en verbeelding van de eigen omgevingsvisiekaarten. Dit betekent dat elke gemeente geheel eigenstandig de eigen omgevingsvisiekaart kan aanpassen, zowel bij de eerste definitieve vaststelling van de omgevingsvisie als bij een latere wijziging. Om deze verbeeldingen van de buurgemeenten in onze omgevingsvisie actueel te houden, passen we deze aan op het moment dat de raden van Laren of Blaricum hun omgevingsvisiekaart wijzigen ten opzichte van de in onze omgevingsvisie opgenomen verbeelding. Dit doen we alleen voor zover we hun omgevingsvisiekaarten zichtbaar maken in onze omgevingsvisie Eemnes en uiteraard alleen indien dit op geen enkele wijze leidt tot een wijziging van de doelen en ambities van Eemnes in de omgevingsvisie Eemnes.	**Aanpassing:** Na vaststelling of wijziging van de omgevingsvisies van Laren en Blaricum passen we indien nodig op de pagina’s 4, 5, 35 en 43 onze verbeelding van de omgevingsvisiekaarten van de gemeenten Laren en Blaricum aan, voor zover we hun omgevingsvisiekaarten zichtbaar maken in onze omgevingsvisie Eemnes en alleen indien dit op geen enkele wijze leidt tot een wijziging van de doelen en ambities van Eemnes in de omgevingsvisie Eemnes.
12.17	In de omgevingsvisie wordt de gehele gemeente ingedeeld in vier **hoofdgebieden**. Bij het transporteren van de begrenzing van de hoofdgebieden vanuit het digitale stelsel omgevingsvisie	**Aanpassing:** Op de pagina’s 4, 5, 35 en 43 worden de locaties van tuincentrum De Bruin, kringloop Kleurrijk, de gemeentewerf en de begraafplaats aangeduid als onderdeel van het hoofdgebied ‘vitaal

	(kortweg: DSO, zie: https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/) naar het pdf-document van de omgevingsvisie zijn per abuis de aanduidingen voor niet goed overgenomen en daardoor weergegeven als onderdeel van 'aangename woonwijk'. Dit zorgt voor onduidelijkheid. Het gaat om de locaties: - Tuincentrum De Bruin, kringloop Kleurrijk, de gemeentewerf en de begraafplaats (onderdeel van het kadastrale perceel van de gemeentewerf): deze zijn onderdeel van het hoofdgebied 'vitaal bedrijventerrein', zoals opgenomen in het DSO. - Het Huis van Eemnes: dit is onderdeel van het hoofdgebied 'kloppend dorpshart'.	bedrijventerrein' en wordt de locatie Huis van Eemnes aangeduid als onderdeel van het hoofdgebied 'kloppend dorpshart'.

Conclusie

In de beantwoording van de zienswijzen is naar voren gekomen dat een aantal aspecten in de omgevingsvisie aangepast gaan worden. De aanpassingen zijn hier overzichtelijk op een rij gezet. Door middel van het doorhalen (bijvoorbeeld: ~~akker~~) van tekst is aangegeven wat wordt verwijderd en met onderstrepen van tekst is aangegeven wat wordt toegevoegd.
Wanneer in deze nota wordt verwezen naar een paginanummer in de omgevingsvisie, dan wordt verwezen naar de paginanummering in de ontwerp omgevingsvisie Eemnes, zoals opgenomen in de pdf-versie in boekvorm en met foto-illustraties en o.a. in te zien op: https://eemnes.edataloket.eu.

Aanpassing in omgevingsvisie Eemnes:	**Zie voor toelichting reactie op zienswijze met nummer:**

Aanpassing: In paragraaf 1.1 (p.11) verwijderen we een deel van de zin: “De omgevingsvisie is een van de belangrijke beleidsinstrumenten onder de Omgevingswet ~~die onlangs is ingevoerd~~.”	12.1
Aanpassing: Op de pagina’s: 8, 18 (3x), 69 en 70 (2x) vervangen we het woord ‘kernkwaliteit’ door het woord ‘kwaliteiten’.	12.2
Aanpassing: in paragraaf 1.4 (p. 15) passen we de volgende zin als volgt aan: “In hoofdstuk 3 gaan we in op de ~~kenmerken en~~ kwaliteiten van onze gemeente die we willen behouden.”	12.2
Aanpassing: In paragraaf 2.3 (p.20) passen we een zin als volgt aan: “Daar komt bij dat een ~~steeds groter~~ deel van de ~~jongeren~~ jongvolwassenen noodgedwongen wegtrekt.”	12.3
Aanpassing: In paragraaf 3.1 (p.25) passen we een zin aan: “We behouden en beschermen archeologische sporen en waarden vanaf het moment van de eerste menselijke activiteiten die kenmerkend zijn voor de ~~ontstaans~~geschiedenis en ontwikkeling van ons landschap en ons dorp ~~en omgeving~~.”	12.4
Aanpassing: In paragraaf 3.2 (p.27) voegen we aan de derde bullit toe: “Kenmerken van het dorpse en groene karakter die we willen behouden en waar mogelijk versterken: • De verweving van groen in het dorp: er is een duidelijke groenstructuur met veel grote bomen en plantsoenen waar ruimte is voor spelen en ontmoeten en er zijn groene buffers tussen het historische bebouwingslint Wakkerendijk/Meentweg en woningbouw ten westen daarvan.”	1.1 + 11.2
Aanpassing: In paragraaf 3.2 (p.27) voegen we toe aan de kenmerken van het dorpse en groene karakter die we willen behouden en waar mogelijk versterken: • “De karakteristieke bomenrijen langs de Wakkerendijk en aan de hoofdeinden van daarop uitkomende polderwegen.”	12.5
Aanpassing: In paragraaf 4.1 (p.36) passen we een zin als volgt aan: “Afspraak is dat van de totale nieuwbouw 30% bestaat uit sociale huur en dat van het totaal twee derde bestaat uit betaalbare woningen. ~~Afspraak is dat tweederde van de nieuwbouw bestaat uit betaalbare woningen en 30% uit sociale huur.~~”	12.6

Aanpassing: In paragraaf 4.1 (p.37) passen we een zin aan: “In Zuidpolder Zuid worden woningen gebouwd ~~voor~~ met als belangrijk doel het huisvesten van onze eigen groeiende bevolking. Ontwikkeling van Ocriet bij Eembrugge (conform de gebiedsvisie transformatie aan de Eem) voorziet in de algemene woonbehoefte met een nadruk op het bevorderen van de doorstroming op de woningmarkt in Eemnes en Baarn.”	8.1
Aanpassing: In paragraaf 4.1 (p.37) voegen we de volgende zin toe: “Naast deze concrete woningbouwprojecten gaan we de mogelijkheden verkennen voor woningbouw aan de noordzijde van het dorp, met als uitgangspunten een groene buffer langs de Meentweg en het doortrekken van de bedrijfszone als buffer langs de snelweg.”	11.2
Aanpassing: In paragraaf 4.1 (p.37) passen we de tekst als volgt aan: “Er zijn in het dorp op kleine schaal mogelijkheden voor woningbouw op inbreidings- en transformatielocaties. We zetten in op de ontwikkeling van kleinschalige woningbouw ~~op de uit het woningbouwlocatieonderzoek voortgekomen locaties.~~ binnen bestaand stedelijk gebied en direct daarop aansluitende locaties. Mogelijke inbreiding moet voldoende passend zijn op de locatie en in de omgeving. We hanteren daarbij de ontwikkelprincipes zoals opgenomen in paragraaf 5.2. Deze gaan onder andere over behoud van waardevol groen, de beeldkwaliteit en de verkeerssituatie. De toepassing ervan blijft altijd maatwerk.”	1.1 + 3.1 + 11.1
Aanpassing: In paragraaf 4.2 (p.39) passen we de kop als volgt aan: “Activerende en gezonde openbare ruimte”.	6.1
Aanpassing: In paragraaf 4.2 (p.39) voegen we de volgende tekst toe: “We zetten ons in voor het zoveel mogelijk rookvrij maken van plekken waar kinderen, jongeren en kwetsbare groepen samenkomen. Dit beschermt de gezondheid van onze inwoners.”	6.1
Aanpassing: In paragraaf 4.2 (p.39) voegen we toe: “We vinden gezonde voedingskeuzes belangrijk en stimuleren een gezond horeca-aanbod en een gezond aanbod bij onze sportverenigingen. We staan afwijzend tegenover het vestigen van fastfood restaurants.”	6.2

Aanpassing: In paragraaf 4.3 (p.40/41) voegen we toe: “We realiseren regionale en lokale hoofdfietsroutes om bijvoorbeeld woon-werkverkeer, school- en familiebezoek op de fiets te stimuleren.”	12.7
Aanpassing: In paragraaf 4.3 (p.42) passen we de tekst als volgt aan: “Tegelijk met deze maatregelen zetten we ons samen met de regio en het rijk in op het verbeteren van de doorstroming van de rijkswegen A1 en A27. Daarnaast kan het voor een goede ontsluiting van het zuidelijk deel van Eemnes in de toekomst ~~mogelijk~~ noodzakelijk zijn om de Zuidersingel door te trekken richting de A1. De afweging maken we op het moment dat ~~een substantiële toename van het aantal verkeersbewegingen daar om vraagt~~ we voldoende zicht hebben op verkeers- en milieueffecten, kosten en mogelijke alternatieven.”	11.7
Aanpassing: In paragraaf 4.5 (p.47) voegen we een zin toe: “Om schade bij hevige regenval te voorkomen wordt bij het (her)inrichten van de openbare ruimte rekening gehouden met een mogelijke wateroverlastsituatie.” Dit doen we na de zin eindigend op: “… via boven- en ondergrondse bergingen en in oppervlaktewater.”	12.9
Aanpassing: In paragraaf 4.5 (p.47) voegen we tekst toe: “Bij nieuwbouw en renovatie moet hemelwater zoveel mogelijk lokaal opgevangen worden (afkoppeling van het riool). Een groot deel van Eemnes heeft een bodem die gevoelig is voor bodemdaling. Bij nieuwbouw en (her)inrichting van de openbare ruimte houden we in die gebieden rekening met (het remmen van) bodemdaling.”	12.10
Aanpassing: In paragraaf 4.5 (p.47) voegen we een zin toe: “We zetten ons samen met partners in voor een duurzame drinkwaterproductie en het structureel verhogen van de waterkwaliteit door bijvoorbeeld natuurvriendelijke oevers en aandacht voor het rioleringssy~~s~~steem. Bij ruimtelijke ontwikkelingen houden we rekening met de eventueel toekomstig benodigde voorzieningen voor drinkwater.”	5.1
Aanpassing: In paragraaf 4.5 (p.48) passen we de tekst als volgt aan: “De energietransitie is een opgave die op zowel gemeentelijk als regionaal niveau wordt vormgegeven. In 2024 heeft de gemeente een traject met een burgerforum doorlopen om de toekomst van schone energie te bepalen. De uitkomst hiervan is dat we binnen onze gemeente inzetten op zonne-energie. Voor duurzame energie zetten we in op zonne-energie op daken van woningen, bedrijven, stallen, publieke gebouwen, boven parkeerplaatsen en in twee zoekgebieden voor zonnevelden bij	2.6 + 8.3

knooppunt A27-A1. Ook kijken we in regionaal verband naar de mogelijkheden voor zonne-energie langs snelwegen. We vinden het belangrijk dat inwoners mee kunnen delen in de opbrengsten van energieprojecten. Windmolens vinden we niet wenselijk in verband met behoud van het karakteristieke open polderlandschap en het beschermen van natuurwaarden van het weidevogelgebied.”	
Aanpassing: In paragraaf 4.6 (p.50) voegen we een zin toe: “We zijn aangesloten bij het Schone Luchtakkoord. Daarmee doen we mee aan de landelijke ambitie om door schonere lucht in 2030 50% gezondheidswinst te boeken ten opzichte van 2016. In samenwerking met andere gemeenten streven we ernaar om te voldoen aan landelijke normen voor luchtkwaliteit.”	6.3 + 8.2
Aanpassing: in paragraaf 4.6 (p.50) passen we de volgende zin als volgt aan: “Tot 2040 zetten we in op de volgende keuzes om bij te dragen aan een gezonde en veilige leefomgeving ~~gezond, schoon en veilig milieu~~:”	9.5
Aanpassing: In paragraaf 5.1 (p.54) Op p.54 zin als volgt aanpassen: “Het dorpshart bestaat uit het gebied Kerkstraat, ~~Torenstraat~~ deel Torenzicht, Braadkamp, deel Laarderweg,”	12.11
Aanpassing: In paragraaf 5.2 (p.58) passen we een bullit als volgt aan: “Behoud en waar mogelijk versterking van het groene straatbeeld en behoud van zoveel mogelijk kwalitatief en waardevol groen zoals waardevolle bomen, parken, ~~engen, akkers,~~ een vorm van een groene buffer en andere bijzondere groene plekken.”	1.1 + 11.2
Aanpassing: In paragraaf 5.2 (p.60) passen we een zin als volgt aan: “Deze ontwikkelprincipes gebruiken we bij de uitwerking en weging van initiatieven. Het blijft altijd maatwerk waarbij gemeentelijke medewerking steeds per initiatief wordt bepaald en steeds meerdere belangen moeten worden afgewogen.”	1.1 + 3.1 + 11.1
Aanpassing: In paragraaf 5.4 (p.64) voegen we een bullet toe onder: “We streven naar: • Behoud van openheid, zicht, kenmerkende agrarische bebouwing en rust in de open landbouwpolder.”	2.3
Aanpassing: In paragraaf 5.4 (p.64) passen we een als volgt aan: “In samenwerking met onze buurgemeenten (andere gemeenten rondom de randmeren) blijven we	12.12

ons inzetten om een goede balans te vinden tussen het ruimte bieden aan zowel de mens als de natuur op ~~het Gooimeer en~~ het Eemmeer.”	
Aanpassing: In paragraaf 5.4 (p.65) voegen we een zin toe: “Hier is de primaire functie landbouw die zich in een duurzame en natuurinclusieve richting ontwikkelt met agrarisch natuur als belangrijke nevenfunctie. Een groot deel van de polder is door de provincie aangewezen als weidevogelkerngebied en/of stiltegebied. Agrariërs zijn cruciaal voor behoud van het landschap en de weidevogelreservaten.”	2.2
Aanpassing: In paragraaf 5.4 (p.65) verwisselen we de volgorde van de volgende twee zinnen: Eerst komt de zin: “Mogelijk is er ook ruimte voor ander gebruik van gronden zoals een paardenhouderij of andere dieren voor recreatief gebruik.” Met daarna de zin: “Het zuidelijk deel (rondom Knooppunt A27 en A1) is zoekgebied voor zonnevelden om zo bij te dragen aan de energietransitie.”	12.13
Aanpassing: In paragraaf 6.2 (p.68) voegen we een komma toe tussen buurgemeenten en waterschap in zin: “Denk aan woningcorporaties, provincie, regio, buurgemeenten, waterschap, drinkwaterbedrijf, veiligheidsregio, omgevingsdienst en GGD.”	12.14
Aanpassing: In paragraaf 6.2 (p.68) voegen we de volgende tekst toe: “Specifieke aandacht hebben we voor onze verantwoordelijkheid om samen met partners te zorgen voor een gezonde en veilige leefomgeving. Dat betekent onder andere het zoveel mogelijk voorkomen en beperken van veiligheidsrisico’s, het bestrijden van rampen en crises en het vergroten van de zelfredzaamheid van onze bevolking in tijden van crisis. Het betekent ook het voorkomen en beperken van risico’s voor een veilig drinkwaterleidingnet, en het stellen en aanscherpen van regels en normen voor milieu aspecten (lucht, geluid, trillingen, geur, licht, bodem en omgevingsveiligheid). We nemen dit op in ons beleid. Dit doen we samen met onze partners. ~~Samen met onze partners zorgen we voor borging hiervan in ons beleid.~~”	6.3 + 8.2
Aanpassing: In paragraaf 6.4 (p.69) voegen we een letter s toe in de zin: “De omgevingsvisie is mede bedoeld als inspiratie- en toetsingsinstrument voor ruimtelijke initiatieven en ontwikkelingen.”	12.15
Aanpassing: Op de pagina’s 5 en 43 verwijderen we de regionale hoofdfietsroutes en lokale hoofdfietsroutes zoals die nu binnen de grenzen van de gemeente Blaricum zijn ingetekend op de kaart.	12.8

Aanpassing: Op de pagina's 4, 5, 35 en 43 worden de locaties van tuincentrum De Bruin, kringloop Kleurrijk, de gemeentewerf en de begraafplaats aangeduid als onderdeel van het hoofdgebied 'vitaal bedrijventerrein' en wordt de locatie Huis van Eemnes aangeduid als onderdeel van het hoofdgebied 'kloppend dorpshart'.	12.17
Aanpassing: Na vaststelling of wijziging van de omgevingsvisies van Laren en Blaricum passen we indien nodig op de pagina's 4, 5, 35 en 43 onze verbeelding van de omgevingsvisiekaarten van de gemeenten Laren en Blaricum aan, voor zover we hun omgevingsvisiekaarten zichtbaar maken in onze omgevingsvisie Eemnes en alleen indien dit op geen enkele wijze leidt tot een wijziging van de doelen en ambities van Eemnes in de omgevingsvisie Eemnes.	12.16